

Warszawa, dnia 15 września 2014 r.

Poz. 1218

**ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA SPRAWIEDLIWOŚCI**

z dnia 11 września 2014 r.

Regulamin wewnętrznego urzędowania powszechnych jednostek organizacyjnych prokuratury

Na podstawie art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 20 czerwca 1985 r. o prokuraturze (Dz. U. z 2011 r. Nr 270, poz. 1599, ze zm.¹⁾) zarządza się, co następuje:

DZIAŁ I

Organizacja prokuratury

Rozdział 1

Przepisy ogólne

§ 1. Rozporządzenie określa:

- 1) wewnętrzną strukturę organizacyjną i zadania Prokuratury Generalnej, prokuratur apelacyjnych oraz pozostałych powszechnych jednostek organizacyjnych prokuratury, zwanych dalej „jednostkami”, a także liczbę zastępców Prokuratora Generalnego;
- 2) organizację pracy i sposób kierowania pracą;
- 3) dysponentów środków budżetowych;
- 4) formy i tryb sprawowania nadzoru służbowego, w tym poprzez wizytacje i lustracje;
- 5) tryb załatwiania spraw osobowych;
- 6) organizację pracy organów kolegialnych;
- 7) szczegółowy porządek wykonywania przez prokuratora czynności w sprawach karnych;
- 8) sposób realizacji zadań związanych z udziałem prokuratora w sprawach cywilnych, rodzinnych, opiekuńczych oraz ze stosunku pracy;
- 9) szczegółowy porządek wykonywania przez prokuratora czynności w postępowaniu administracyjnym i przed sądami administracyjnymi;
- 10) tryb działań podejmowanych przez prokuratora w celu zapobieżenia naruszeniom prawa;
- 11) tryb postępowania w sprawach skarg i wniosków.

§ 2. 1. Na budynku jednostki umieszcza się w widocznym miejscu tablicę z nazwą prokuratury oraz godłem państwowym.

¹⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2012 r. poz. 637, z 2013 r. poz. 1247 i 1623 oraz z 2014 r. poz. 504. Tekst jednolity nie uwzględnia zmiany ogłoszonej w Dz. U. z 2011 r. Nr 240, poz. 1430.

2. W budynku umieszcza się tablicę informacyjną, wskazującą pełne nazwy komórek organizacyjnych w jednostce, ich rozmieszczenie oraz dni i godziny przyjęć interesantów, a także godziny przyjęć kierownika jednostki wyższego stopnia w sprawach skarg i wniosków.

§ 3. Jednostki używają pieczęci urzędowych z nazwą prokuratury i wizerunkiem orła określonym w ustawie z dnia 31 stycznia 1980 r. o godle, barwach i hymnie Rzeczypospolitej Polskiej oraz o pieczęciach państwowych (Dz. U. z 2005 r. Nr 235, poz. 2000, z późn. zm.²⁾).

Rozdział 2

Wewnętrzna struktura organizacyjna jednostek

§ 4. 1. Kierownik jednostki tworzy komórki organizacyjne wskazane w ustawie z dnia 20 czerwca 1985 r. o prokuraturze, zwanej dalej „ustawą o prokuraturze”; może utworzyć również inne komórki organizacyjne niezbędne do zapewnienia sprawnej realizacji zadań jednostki. Tworząc komórkę organizacyjną, określa się zakres jej zadań.

2. W skład prokuratury rejonowej, okręgowej i apelacyjnej wchodzi co najmniej jedna komórka organizacyjna zajmująca się łącznie sprawami z zakresu postępowania przygotowawczego i sądowego. W prokuraturach rejonowych o obsadzie kadrowej nieprzekraczającej dziesięciu prokuratorów można nie tworzyć komórek organizacyjnych. W tym przypadku kompetencje i zadania zwierzchnika służbowego wykonuje kierownik jednostki.

3. W skład Prokuratury Generalnej wchodzi komórki organizacyjne do:

- 1) obsługi Prokuratora Generalnego;
- 2) zapewnienia udziału prokuratora w postępowaniu przed Trybunałem Konstytucyjnym, Sądem Najwyższym i Naczelnym Sądem Administracyjnym;
- 3) sprawowania nadzoru instancyjnego i służbowego nad postępowaniami prowadzonymi w prokuraturach apelacyjnych;
- 4) koordynacji nadzoru służbowego nad postępowaniem przygotowawczym prowadzonym przez pozostałe jednostki;
- 5) prowadzenia wizytacji prokuratur apelacyjnych oraz wykonywania czynności w zakresie obrotu prawnego z zagranicą.

4. Odpis zarządzenia określającego strukturę organizacyjną i podział zadań, o którym mowa w ust. 1, przesyła do wiadomości:

- 1) prokurator apelacyjny – w zakresie prokuratury apelacyjnej i prokuratur okręgowych na obszarze jej działania – Prokuratorowi Generalnemu;
- 2) prokurator okręgowy – prokuratorowi apelacyjnemu;
- 3) prokurator rejonowy – prokuratorowi apelacyjnemu za pośrednictwem prokuratora okręgowego.

§ 5. 1. W ośrodkach zamiejscowych prokuratur okręgowych i rejonowych nie tworzy się komórek organizacyjnych.

2. W prokuraturze okręgowej i rejonowej, w której utworzono ośrodek zamiejscowy, funkcję kierownika ośrodka pełnią odpowiednio zastępca prokuratora okręgowego i rejonowego.

§ 6. Współpracę jednostek ze środkami masowego przekazu zapewniają:

- 1) w Prokuraturze Generalnej – rzecznik prasowy Prokuratury Generalnej;
- 2) w prokuraturach apelacyjnych i prokuraturach okręgowych – kierownicy tych prokuratur i rzecznicy prasowi;
- 3) w prokuraturach rejonowych – prokurator rejonowy lub jego zastępca.

§ 7. Prokurator Generalny wykonuje zadania przy pomocy trzech zastępców, o których mowa w art. 12 ust. 4 ustawy o prokuraturze.

²⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2006 r. Nr 220, poz. 1600, z 2009 r. Nr 168, poz. 1323, z 2010 r. Nr 18, poz. 96 oraz z 2012 r. poz. 490.

§ 8. Prokuratura rejonowa:

- 1) prowadzi i nadzoruje postępowania przygotowawcze, z wyłączeniem spraw, o których mowa w § 9 i § 10;
- 2) bierze udział w postępowaniach prowadzonych przed sądami w sprawach, których dotyczy postępowanie, o którym mowa w pkt 1, oraz w ramach pomocy prawnej.

§ 9. Prokuratura okręgowa:

- 1) prowadzi i nadzoruje postępowania przygotowawcze w sprawach o poważne przestępstwa kryminalne i gospodarcze, w tym:
 - a) przestępstwa przeciwko obrotowi gospodarczemu,
 - b) przestępstwa przeciwko obrotowi pieniędzmi i papierami wartościowymi,
 - c) przestępstwa z art. 166, art. 189a, art. 197–200, art. 252 § 1 i 2, art. 286 § 1 i art. 287 § 1 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (Dz. U. Nr 88, poz. 553, z późn. zm.³⁾), zwanej dalej „k.k.”, jeżeli przestępstwa dopuszczono się względem mienia o wielkiej wartości oraz przestępstwa skarbowe,
 - d) przestępstwa z art. 171 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Prawo bankowe (Dz. U. z 2012 r. poz. 1376, z późn. zm.⁴⁾), przestępstwa z art. 56a i 57–60 ustawy z dnia 26 października 2000 r. o giełdach towarowych (Dz. U. z 2014 r. poz. 197), przestępstwa z art. 43 i 44 ustawy z dnia 26 stycznia 1984 r. – Prawo prasowe (Dz. U. Nr 5, poz. 24, z późn. zm.⁵⁾), przestępstwa określone w art. 115–119 ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych (Dz. U. z 2006 r. Nr 90, poz. 631, z późn. zm.⁶⁾) oraz przestępstwa z art. 303–305 ustawy z dnia 30 czerwca 2000 r. – Prawo własności przemysłowej (Dz. U. z 2013 r. poz. 1410);
- 2) prowadzi i nadzoruje postępowania przygotowawcze w sprawach pozostających we właściwości prokuratury rejonowej, jeżeli przemawia za tym szczególna waga lub zawilość sprawy;
- 3) bierze udział w postępowaniach prowadzonych przed sądami w sprawach, których dotyczy postępowanie, o którym mowa w pkt 1 i 2, oraz w ramach pomocy prawnej;
- 4) sprawuje nadzór instancyjny i służbowy nad postępowaniami prowadzonymi w prokuraturach rejonowych;
- 5) prowadzi wizytacje i lustracje prokuratur rejonowych.

§ 10. Prokuratura apelacyjna:

- 1) prowadzi i nadzoruje postępowania przygotowawcze w sprawach przestępczości zorganizowanej, w sprawach o przestępstwa przeciwko pokojowi i ludzkości, przestępstwa przeciwko Rzeczypospolitej Polskiej, przestępstwa przeciwko działalności instytucji państwowych oraz samorządu terytorialnego o ile nie zachodzi wypadek mniejszej wagi, oraz przestępstwa z art. 23–24a ustawy z dnia 16 kwietnia 1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji (Dz. U. z 2003 r. Nr 153, poz. 1503, z późn. zm.⁷⁾);

³⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 1997 r. Nr 128, poz. 840, z 1999 r. Nr 64, poz. 729 i Nr 83, poz. 931, z 2000 r. Nr 48, poz. 548, Nr 93, poz. 1027 i Nr 116, poz. 1216, z 2001 r. Nr 98, poz. 1071, z 2003 r. Nr 111, poz. 1061, Nr 121, poz. 1142, Nr 179, poz. 1750, Nr 199, poz. 1935 i Nr 228, poz. 2255, z 2004 r. Nr 25, poz. 219, Nr 69, poz. 626, Nr 93, poz. 889 i Nr 243, poz. 2426, z 2005 r. Nr 86, poz. 732, Nr 90, poz. 757, Nr 132, poz. 1109, Nr 163, poz. 1363, Nr 178, poz. 1479 i Nr 180, poz. 1493, z 2006 r. Nr 190, poz. 1409, Nr 218, poz. 1592 i Nr 226, poz. 1648, z 2007 r. Nr 89, poz. 589, Nr 123, poz. 850, Nr 124, poz. 859 i Nr 192, poz. 1378, z 2008 r. Nr 90, poz. 560, Nr 122, poz. 782, Nr 171, poz. 1056, Nr 173, poz. 1080 i Nr 214, poz. 1344, z 2009 r. Nr 62, poz. 504, Nr 63, poz. 533, Nr 166, poz. 1317, Nr 168, poz. 1323, Nr 190, poz. 1474, Nr 201, poz. 1540 i Nr 206, poz. 1589, z 2010 r. Nr 7, poz. 46, Nr 40, poz. 227 i 229, Nr 98, poz. 625 i 626, Nr 125, poz. 842, Nr 127, poz. 857, Nr 152, poz. 1018 i 1021, Nr 182, poz. 1228, Nr 225, poz. 1474 i Nr 240, poz. 1602, z 2011 r. Nr 17, poz. 78, Nr 24, poz. 130, Nr 39, poz. 202, Nr 48, poz. 245, Nr 72, poz. 381, Nr 94, poz. 549, Nr 117, poz. 678, Nr 133, poz. 767, Nr 160, poz. 964, Nr 191, poz. 1135, Nr 217, poz. 1280, Nr 233, poz. 1381 i Nr 240, poz. 1431, z 2012 r. poz. 611, z 2013 r. poz. 849, 905, 1036 i 1247 oraz z 2014 r. poz. 538.

⁴⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2012 r. poz. 1385 i 1529, z 2013 r. poz. 777, 1036, 1289 i 1567 oraz z 2014 r. poz. 586 i 1133.

⁵⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 1988 r. Nr 41, poz. 324, z 1989 r. Nr 34, poz. 187, z 1990 r. Nr 29, poz. 173, z 1991 r. Nr 100, poz. 442, z 1996 r. Nr 114, poz. 542, z 1997 r. Nr 88, poz. 554 i Nr 121, poz. 770, z 1999 r. Nr 90, poz. 999, z 2001 r. Nr 112, poz. 1198, z 2002 r. Nr 153, poz. 1271, z 2004 r. Nr 111, poz. 1181, z 2005 r. Nr 39, poz. 377, z 2007 r. Nr 89, poz. 590, z 2010 r. Nr 182, poz. 1228 i Nr 235, poz. 1551, z 2011 r. Nr 85, poz. 459, Nr 156, poz. 934, Nr 205, poz. 1204 i Nr 282, poz. 1660, z 2012 r. poz. 1136 oraz z 2013 r. poz. 771.

⁶⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2006 r. Nr 94, poz. 658 i Nr 121, poz. 843, z 2007 r. Nr 99, poz. 662 i Nr 181, poz. 1293, z 2009 r. Nr 157, poz. 1241 oraz z 2010 r. Nr 152, poz. 1016.

⁷⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2004 r. Nr 96, poz. 959, Nr 162, poz. 1693 i Nr 172, poz. 1804, z 2005 r. Nr 10, poz. 68, z 2007 r. Nr 171, poz. 1206 oraz z 2009 r. Nr 201, poz. 1540.

- 2) prowadzi i nadzoruje postępowania przygotowawcze w sprawach pozostających we właściwości prokuratury okręgowej lub rejonowej, jeżeli przemawia za tym szczególnie skomplikowany charakter sprawy lub wyjątkowa waga sprawy;
- 3) bierze udział w postępowaniach prowadzonych przed sądami w sprawach, których dotyczy postępowanie, o którym mowa w pkt 1 i 2, oraz w ramach pomocy prawnej, z wyjątkiem postępowania przed Sądem Najwyższym;
- 4) sprawuje nadzór instancyjny i służbowy nad postępowaniami prowadzonymi w prokuraturach okręgowych i prokuraturach rejonowych;
- 5) prowadzi wizytacje i lustracje prokuratur okręgowych i prokuratur rejonowych.

§ 11. Prokuratura Generalna:

- 1) wykonuje czynności administracyjne i organizacyjne związane z obsługą Prokuratora Generalnego;
- 2) prowadzi sprawy związane z udziałem Prokuratora Generalnego w postępowaniach przed Trybunałem Konstytucyjnym, Sądem Najwyższym i Naczelnym Sądem Administracyjnym;
- 3) sprawuje nadzór instancyjny i służbowy nad postępowaniami prowadzonymi w prokuraturach apelacyjnych i koordynuje nadzór służbowy nad postępowaniami przygotowawczymi prowadzonymi przez pozostałe jednostki;
- 4) zapewnia prawidłowość sprawowania przez prokuratury apelacyjne i prokuratury okręgowe nadzoru służbowego nad postępowaniem przygotowawczym;
- 5) prowadzi wizytacje i lustracje jednostek;
- 6) wykonuje czynności w zakresie obrotu prawnego z zagranicą;
- 7) zapewnia obsługę finansowo-administracyjną i kancelaryjną Krajowej Rady Prokuratury.

Rozdział 3

Organizacja pracy i sposób kierowania pracą

§ 12. Prokuratorzy pełniący funkcje kierownicze zapewniają efektywną realizację zadań przez podległych im prokuratorów i pracowników prokuratury oraz organizację pracy w podległych im jednostkach i komórkach organizacyjnych prokuratury, a także odpowiednie warunki kadrowe, techniczne i organizacyjne niezbędne do udziału prokuratora w postępowaniu przyspieszonym.

§ 13. Zwierzchnik służbowy na bieżąco zapoznaje się ze stanem realizacji zadań przez podległych mu prokuratorów.

§ 14. Prokurator prowadzący sprawę może konsultować sposób prowadzenia sprawy ze zwierzchnikiem służbowym. Zwierzchnik służbowy może konsultować sposób prowadzenia sprawy z bezpośrednim przełożonym.

§ 15. Prokuratorzy wykonują czynności:

- 1) samodzielnie;
- 2) we współpracy z innym prokuratorem, zwanym dalej „współreferentem”;
- 3) w zespole.

§ 16. 1. Jeżeli przemawia za tym dobro postępowania przygotowawczego, kierownik jednostki lub zwierzchnik służbowy wyznacza współreferenta sprawy.

2. Wyznaczając współreferenta, kierownik jednostki lub zwierzchnik służbowy może zastrzec, które czynności wymagają wcześniejszej pisemnej opinii współreferenta. W przypadku rozbieżności stanowisk między prokuratorem prowadzącym postępowanie a współreferentem w zakresie tych czynności, sprawę przedstawia się zwierzchnikowi służbowemu lub kierownikowi jednostki.

3. Prokurator prowadzący sprawę może konsultować sposób jej prowadzenia ze współreferentem.

4. Współreferent:

- 1) na bieżąco zapoznaje się z wykonywaniem istotnych czynności procesowych w sprawie, w której jest współreferentem;
- 2) może przedstawiać prokuratorowi prowadzącemu postępowanie opinie dotyczące każdej czynności postępowania;
- 3) w sprawach niecierpiących zwłoki, w przypadku przedłużającej się nieobecności prokuratora prowadzącego sprawę, przeprowadza w jego zastępstwie czynności.

§ 17. 1. Jeżeli przemawia za tym dobro śledztwa i szczególna waga lub zawilość sprawy, prokurator przełożony powołuje zespół i wyznacza jego kierownika spośród podległych mu prokuratorów.

2. Kierownik zespołu kieruje zespołem, w tym wyznacza zadania członkom zespołu i określa termin realizacji czynności.

3. Kierownik zespołu:

- 1) sporządza i podpisuje akt oskarżenia;
- 2) wydaje postanowienie o umorzeniu śledztwa;
- 3) wydaje postanowienie o przedstawieniu zarzutów;
- 4) składa wnioski i sporządza postanowienia w przedmiocie zastosowania środków zapobiegawczych.

4. Zespół złożony z prokuratorów jednostek różnych stopni jest powoływany przez kierownika jednostki najwyższego stopnia, po uzyskaniu od kierowników właściwych jednostek opinii w sprawie powołania członka zespołu i zakresu jego zadań. W tym przypadku sprawa jest prowadzona w jednostce najwyższego stopnia, a jej kierownik określa sposób obsługi kancelaryjno-biurowej zespołu.

§ 18. 1. Kierownik jednostki określa podział czynności podległych prokuratorów.

2. W ramach podziału czynności prokurator:

- 1) wykonuje czynności oskarżyciela publicznego przed sądami;
- 2) nadzoruje lub prowadzi postępowania przygotowawcze w sprawach karnych;
- 3) wytacza powództwa oraz składa wnioski i bierze udział w postępowaniu sądowym w sprawach cywilnych;
- 4) bierze udział w postępowaniu administracyjnym oraz zaskarża do sądu niezgodne z prawem decyzje administracyjne i bierze udział w postępowaniu sądowym w sprawach zgodności z prawem tych decyzji;
- 5) inicjuje kontrolę zgodności z prawem uchwał i zarządzeń organów jednostek samorządu terytorialnego oraz rozporządzeń porządkowych wojewody;
- 6) wykonuje inne czynności określone przez kierownika jednostki.

3. Podział czynności przewiduje stałe wykonywanie przez prokuratora przynajmniej jednego z zadań, o których mowa w ust. 2 pkt 1–3.

4. Przepisu ust. 3 nie stosuje się do prokuratorów wykonujących czynności w Prokuraturze Generalnej, prokuratorów delegowanych do Ministerstwa Sprawiedliwości lub innej jednostki organizacyjnej podległej Ministrowi Sprawiedliwości lub przez niego nadzorowanej, prokuratorów delegowanych do pełnienia obowiązków lub pełnienia określonej funkcji poza granicami państwa, prokuratorów Głównej Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu oraz prokuratorów kierujących jednostkami o obsadzie kadrowej powyżej dziesięciu prokuratorów.

5. W przypadku prokuratorów pełniących funkcje dopuszcza się zmniejszenie obciążenia obowiązkami służbowymi w zakresie realizacji zadań, o których mowa w ust. 2, w zakresie koniecznym do prawidłowego pełnienia funkcji.

6. Treść zarządzenia ustalającego podział czynności kierownik jednostki podaje do wiadomości wszystkich prokuratorów i pracowników tej jednostki.

§ 19. 1. Prokurator bezpośrednio przełożony oraz zwierzchnik służbowy zapewniają równomierne obciążenie obowiązkami służbowymi podległych im prokuratorów.

2. Prokurator bezpośrednio przełożony oraz zwierzchnik służbowy rozstrzyga o pierwszeństwie realizacji zadań, o których mowa w § 18 ust. 2 pkt 1 i 2.

§ 20. Godziny urzędowania ustala:

- 1) prokurator apelacyjny – w prokuraturze apelacyjnej;
- 2) prokurator okręgowy – w prokuraturze okręgowej i w prokuraturach rejonowych na obszarze jej działania.

§ 21. 1. W prokuraturze rejonowej, okręgowej i apelacyjnej prokurator przełożony zarządza pełnienie przez prokuratorów dyżurów po godzinach urzędowania i w dni wolne od pracy. Dyżur może być prowadzony w jednostce lub poza nią.

2. Prokurator przełożony zapewnia możliwość kontaktu służbowego z prokuratorem pełniącym dyżur.

3. Dla zapewnienia dostępu do danych zgromadzonych w Krajowym Rejestrze Karnym, w związku z rozpoznawaniem spraw w postępowaniu przyspieszonym, prokurator przełożony w jednostce, przy której działa Punkt Informacyjny Krajowego Rejestru Karnego, może zarządzić odpowiednio dłuższe godziny urzędowania Punktu.

4. O wydaniu zarządzenia, o którym mowa w ust. 3, prokurator przełożony informuje niezwłocznie Dyrektora Biura Informacyjnego Krajowego Rejestru Karnego.

5. Prokurator przełożony może zarządzić przebywanie wyznaczonego prokuratora i pracownika prokuratury w dni ustawowo wolne od pracy oraz w określonych godzinach w dni robocze, poza siedzibą jednostki, przy zapewnieniu stałego kontaktu telefonicznego.

6. Informację o sposobie kontaktu z prokuratorem pełniącym dyżur prokurator rejonowy, okręgowy lub apelacyjny przekazuje właściwemu komendantowi Policji oraz właściwemu miejscowo dyrektorowi delegatury Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, wskazując sposób bezpośredniego kontaktowania się z tym prokuratorem.

§ 22. 1. W związku z rozpoznawaniem spraw w postępowaniu przyspieszonym prokurator przełożony może zarządzić pełnienie dyżurów przez prokuratorów w godzinach pełnienia dyżurów przez sędziów w sądach rejonowych.

2. Informację o sposobie kontaktu z prokuratorem pełniącym dyżur prokurator rejonowy przekazuje właściwemu komendantowi Policji, wskazując sposób bezpośredniego kontaktowania się z tym prokuratorem.

3. Prokurator rejonowy ustala listę prokuratorów wyznaczonych do pełnienia dyżurów, zarządzonych w związku z rozpoznawaniem spraw w postępowaniu przyspieszonym; listę przekazuje się niezwłocznie prezesowi właściwego sądu rejonowego oraz właściwemu komendantowi Policji.

§ 23. 1. W Prokuraturze Generalnej interesantów przyjmuje Prokurator Generalny i jego zastępcy lub wyznaczeni prokuratorzy i pracownicy Prokuratury Generalnej.

2. W pozostałych jednostkach interesantów przyjmują odpowiednio: prokurator apelacyjny, okręgowy i rejonowy, ich zastępcy lub wyznaczeni prokuratorzy i pracownicy prokuratury.

3. Interesantów przyjmuje się co najmniej przez 6 godzin w czasie urzędowania prokuratury, a w każdy poniedziałek do godz. 18⁰⁰. Interesanci przyjmowani są w kolejności zgłaszania się.

Rozdział 4

Nadzór służbowy

§ 24. 1. Kierownik jednostki i zwierzchnik służbowy jest uprawniony do:

- 1) zapoznawania się z aktami prowadzonych lub zakończonych postępowań;
- 2) żądania ustnych lub pisemnych informacji o przebiegu postępowania;
- 3) kontrolowania poziomu merytorycznego wystąpień prokuratorów przed sądem;
- 4) udzielania pisemnych lub bezpośrednich uwag prokuratorowi prowadzącemu lub nadzorującemu postępowanie przygotowawcze.

2. W szczególnie uzasadnionych przypadkach kierownik jednostki może przekazać sprawę do dalszego prowadzenia innemu prokuratorowi. Przekazanie wymaga uzasadnienia, w którym powołuje się okoliczności wskazujące na konieczność przekazania sprawy.

§ 25. 1. Kierownik jednostki wyższego stopnia może dokonać analizy akt toczącego się lub zakończonego postępowania przygotowawczego. Ponadto może zająć pisemne stanowisko w kwestii zgłoszonej przez strony lub inne uprawnione osoby.

2. O poczynionych w toku analizy ustaleniach, w tym zwłaszcza o stwierdzonych uchybieniach, kierownik jednostki wyższego stopnia informuje kierownika podległej jednostki.

§ 26. 1. Objęcie sprawy nadzorem służbowym może nastąpić na podstawie decyzji kierownika jednostki wyższego stopnia:

- 1) w przypadku powzięcia przez niego informacji o istotnych nieprawidłowościach w postępowaniu w sprawie prowadzonej w jednostce bezpośrednio niższego stopnia;
- 2) wobec szczególnej zawichości sprawy lub jej wagi, gdy nie zachodzi potrzeba powołania zespołu;
- 3) na wniosek prokuratora prowadzącego postępowanie.

2. Kierownik jednostki wyższego stopnia wyznacza prokuratora do sprawowania w danej sprawie nadzoru służbowego oraz zawiadamia o tym kierownika jednostki bezpośrednio podległej.

3. W przypadku podjęcia decyzji o objęciu nadzorem służbowym, prokurator sprawujący nadzór służbowy może:

- 1) zapoznawać się z aktami sprawy, przy czym zapoznanie następuje w jednostce, w której prowadzone jest postępowanie, albo poprzez uzyskanie dostępu do ich wersji elektronicznej;
- 2) żądać ustnych lub pisemnych informacji o przebiegu postępowania;
- 3) udzielać pisemnych lub bezpośrednich konsultacji prokuratorowi prowadzącemu lub nadzorującemu postępowanie przygotowawcze.

§ 27. Prokurator przełożony jest uprawniony do kontroli akt prowadzonego lub zakończonego postępowania. Kontrola akt postępowania będącego w toku następuje w jednostce, w której postępowanie to jest prowadzone, albo poprzez uzyskanie dostępu do ich wersji elektronicznej.

§ 28. O ustaleniach poczynionych w toku działań określonych w § 26 i § 27, w tym zwłaszcza o stwierdzonych uchybieniach, odpowiednio kierownik jednostki wyższego stopnia lub prokurator przełożony informuje prokuratora kierującego właściwą jednostką.

§ 29. 1. Kierownik jednostki informuje kierownika jednostki wyższego stopnia o sprawach o szczególnej wadze lub zawichości, wskazujących na potrzebę przejęcia postępowania przez jednostkę wyższego stopnia, powołania zespołu z udziałem prokuratora z jednostki wyższego stopnia lub objęcia prowadzonego postępowania nadzorem służbowym, a także ze względu na możliwy społeczny oddźwięk sprawy lub przeprowadzonych w toku postępowania czynności.

2. Kierownik jednostki wyższego stopnia może zwrócić się do kierownika podległej jednostki o przedstawienie informacji dotyczącej postępowania przygotowawczego lub sądowego w każdej sprawie, określając zakres żądanej informacji.

§ 30. 1. Czynności wykonywane w toku nadzoru dokumentuje się na piśmie.

2. O przypadkach oczywistej i rażącej obrazy przepisów prawa przez prokuratora stwierdzonych w toku nadzoru zawiadamia się przełożonego dyscyplinarnego tego prokuratora.

§ 31. W celu poprawy sprawności i efektywności prowadzonych postępowań przygotowawczych, prokurator jednostki wyższego stopnia może zarządzić koordynowanie ścigania określonej kategorii przestępstw, które polega w szczególności na:

- 1) systematycznym zbieraniu i analizowaniu materiałów, w tym danych statystycznych, dotyczących form, kierunków i dynamiki przestępczości, sposobu działania sprawców przestępstw oraz okoliczności sprzyjających ich popełnieniu;
- 2) prowadzeniu badań akt spraw dotyczących określonej kategorii przestępstw oraz opracowywaniu, przy uwzględnieniu danych, o których mowa w pkt 1, sprawozdań i raportów o stanie przestępczości;
- 3) opracowywaniu i wdrażaniu do praktyki prokuratorskiej metodyki prowadzenia postępowań przygotowawczych, dotyczącej wybranej kategorii przestępstw.

§ 32. 1. Prokurator Generalny, prokurator apelacyjny i prokurator okręgowy zarządza nie rzadziej niż raz na cztery lata wizytację jednostki.

2. Wizytacja obejmuje w szczególności badanie:

- 1) prawidłowości i efektywności realizacji czynności, o których mowa w § 18 ust. 2;
- 2) prawidłowości wykonywania pozostałych czynności przez prokuratorów;
- 3) ukształtowania wewnętrznej struktury jednostki z punktu widzenia zapewnienia prawidłowej realizacji jej zadań;
- 4) prawidłowości podziału czynności pomiędzy prokuratorów, w tym przede wszystkim z punktu widzenia respektowania obowiązku, o którym mowa w § 19, oraz urzędników i innych pracowników jednostki;
- 5) efektywności kierowania jednostką oraz jej komórkami organizacyjnymi;
- 6) prawidłowości, efektywności i sprawności realizacji nadzoru służbowego;
- 7) prawidłowości organizacji pracy komórek obsługi administracyjnej;
- 8) prawidłowości i sprawności postępowania w sprawach skarg i wniosków, prowadzenia spraw kadrowych, ochrony informacji niejawnych oraz administrowania danymi w systemach teleinformatycznych.

3. Wizytacja nie może trwać dłużej niż 21 kolejnych dni roboczych.

4. O planowanej wizytacji zawiadamia się prokuratora kierującego jednostką podlegającą wizytacji na co najmniej 30 dni przed przystąpieniem do jej przeprowadzenia.

§ 33. 1. Prokurator Generalny, prokurator apelacyjny i prokurator okręgowy może zarządzić lustrację w jednostce, w szczególności gdy ujawnią się informacje o nieprawidłowościach w działalności tej jednostki.

2. Lustracja obejmuje wybrane zagadnienia z działalności jednostki. Przeprowadza się ją w celu zbadania przyczyn nieprawidłowości lub kontroli sprawności i efektywności kierowania jednostką oraz prawidłowości, efektywności i sprawności realizacji nadzoru służbowego.

3. Zarządzając wizytację lub lustrację, określa się zadania, zakres kontroli i termin jej przeprowadzenia oraz skład zespołu wizytacyjnego lub lustracyjnego, ze wskazaniem prokuratora – przewodniczącego zespołu.

§ 34. 1. Wizytacje i lustracje prokuratur apelacyjnych przeprowadzają wizytatorzy Prokuratury Generalnej i wyznaczeni prokuratorzy Prokuratury Generalnej lub prokuratorzy prokuratur apelacyjnych, a w przypadku potrzeby także urzędnicy tych prokuratur. Zespołowi wizytacyjnemu lub lustracyjnemu przewodniczy wizytator Prokuratury Generalnej.

2. Wizytacje i lustracje prokuratur okręgowych przeprowadzają wizytatorzy prokuratury apelacyjnej i wyznaczeni prokuratorzy prokuratury apelacyjnej lub prokuratorzy podległych prokuratur okręgowych, a w przypadku potrzeby także urzędnicy tych prokuratur lub wizytatorzy, prokuratorzy i urzędnicy prokuratury, o których mowa w ust. 1. Zespołowi wizytacyjnemu lub lustracyjnemu przewodniczy wizytator wyznaczony przez zarządzającego wizytację lub lustrację.

3. Wizytacje i lustracje prokuratur rejonowych przeprowadzają wizytatorzy prokuratury okręgowej i wyznaczeni prokuratorzy prokuratury okręgowej, a w przypadku potrzeby także urzędnicy prokuratury lub wizytatorzy, prokuratorzy i urzędnicy prokuratury, o których mowa w ust. 1 i 2. Zespołowi wizytacyjnemu lub lustracyjnemu przewodniczy wizytator wyznaczony przez zarządzającego wizytację lub lustrację.

4. Wizytacji i lustracji jednostki nie może przeprowadzać prokurator będący małżonkiem, krewnym albo powinowatym prokuratora wizytowanej lub lustrowanej jednostki, lub pozostający z prokuratorem tej jednostki w takim stosunku prawnym lub faktycznym, że może to budzić uzasadnione wątpliwości co do bezstronności prokuratora biorącego udział w wizytacji lub lustracji.

§ 35. W zależności od potrzeb skład zespołu wizytacyjnego lub lustracyjnego w każdym czasie może zostać zmieniony, zwłaszcza gdy w związku z poczynionymi ustaleniami zakres przeprowadzanej kontroli wymaga rozszerzenia.

§ 36. 1. Ustalenia poczynione w toku wizytacji lub lustracji omawia się, bezpośrednio po jej zakończeniu, na naradzie z prokuratorami i pracownikami kontrolowanej jednostki.

2. W toku narady informuje się kierownika kontrolowanej jednostki o najistotniejszych spostrzeżeniach wskazujących na potrzebę bezzwłocznego usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości.

§ 37. 1. Z wizytacji sporządza się sprawozdanie, które przekazuje się prokuratorowi kierującemu wizytowaną jednostką, w terminie 60 dni od jej zakończenia, do którego może on zgłosić uwagi w terminie 30 dni od dnia przekazania mu sprawozdania.

2. Zarządzający wizytację, na wniosek przewodniczącego zespołu wizytacyjnego, może przedłużyć termin sporządzenia i przekazania sprawozdania z wizytacji na czas oznaczony, nie dłuższy niż 90 dni od dnia jej zakończenia, jeżeli jest to uzasadnione zakresem wizytacji.

3. Zespół wizytacyjny, w terminie 14 dni, przedstawia stanowisko do uwag, o których mowa w ust. 1.

§ 38. 1. Sprawozdanie z wizytacji zawiera:

- 1) określenie celu i zakresu wizytacji;
- 2) poczynione ustalenia oraz, w razie potrzeby, zalecany sposób usunięcia przyczyn stwierdzonych nieprawidłowości;
- 3) ocenę badanych zagadnień i ogólną ocenę wizytowanej jednostki, określenie poziomu pracy prokuratorów i pracowników prokuratury oraz odrębną ocenę pracy kierownika jednostki i jego zastępców;
- 4) wnioski końcowe.

2. Sprawozdanie z lustracji zawiera dane dotyczące zakresu poczynionych ustaleń, ujawnionych uchybień i ich przyczyn oraz wynikające z nich wnioski. W sprawozdaniu, w razie potrzeby, zamieszcza się zalecenia polustracyjne.

3. W sprawozdaniu z wizytacji i lustracji wskazuje się zakres badań dokonywanych przez poszczególnych członków zespołu wizytacyjnego lub lustracyjnego, a w załączniku do sprawozdania – wykaz zbadanych spraw.

§ 39. 1. Przy ustalaniu wyników wizytacji ocenia się okoliczności wskazane w § 32 ust. 2 oraz określa stopień realizacji zaleceń z poprzedniej wizytacji i lustracji.

2. Odrębnej ocenie podlega prawidłowość i poziom wykonywania zadań przez kierownika jednostki, jego zastępców, kierowników komórek organizacyjnych oraz kierowników ośrodków zamiejscowych i wizytatorów.

§ 40. Na podstawie sprawozdania z wizytacji, uwag prokuratora kierującego wizytowaną jednostką oraz stanowiska zespołu wizytacyjnego prokurator zarządzający wizytację:

- 1) podtrzymuje ocenę pracy wizytowanej jednostki, prokuratora kierującego tą jednostką i jego zastępców zawartą w sprawozdaniu lub dokonuje własnej oceny;
- 2) podtrzymuje zalecenia zawarte w sprawozdaniu lub przedstawia własne zalecenia powizytacyjne, zakreślając termin ich realizacji.

§ 41. 1. Omówienie wyników wizytacji z prokuratorami wizytowanej jednostki następuje w terminie do 30 dni od daty zakończenia wizytacji.

2. W omówieniu wyników wizytacji uczestniczy prokurator, który ją zarządził.

3. Ustalenia dokonane w toku wizytacji przedstawia przewodniczący zespołu wizytacyjnego.

§ 42. W przypadku stwierdzenia oczywiście rażących uchybień, a także uzyskania niezadowolającej oceny pracy jednostki lub niezadowolającej oceny pracy w określonym zakresie, przeprowadza się, po upływie wyznaczonego terminu, sprawdzenie prawidłowości wykonania zaleceń powizytacyjnych.

§ 43. 1. Z lustracji sporządza się sprawozdanie, które przekazuje się prokuratorowi kierującemu lustrowaną jednostką, w terminie 14 dni od dnia jej zakończenia. Może on zgłosić uwagi w terminie 30 dni od dnia przekazania mu sprawozdania.

2. Zarządzający lustrację, na wniosek przewodniczącego zespołu lustracyjnego, może przedłużyć termin sporządzenia i przekazania sprawozdania z lustracji na czas oznaczony, nie dłuższy niż 30 dni od dnia jej zakończenia, jeżeli jest to uzasadnione zakresem lustracji.

3. Zespół lustracyjny przedstawia stanowisko do zgłoszonych uwag w terminie 14 dni.

4. Na podstawie sprawozdania z lustracji, uwag prokuratora kierującego lustrowaną jednostką oraz stanowiska zespołu lustracyjnego prokurator zarządzający lustrację podtrzymuje zalecenia zawarte w sprawozdaniu lub przedstawia własne zalecenia polustracyjne, zakreślając termin ich realizacji.

Rozdział 5

Sprawy osobowe

§ 44. Prokurator rejonowy przedstawia prokuratorowi okręgowemu pisemne wnioski w sprawach ze stosunku pracy podległych prokuratorów i pracowników.

§ 45. Prokurator okręgowy:

- 1) dokonuje podziału etatów prokuratorskich i asesorskich, etatów asystenta prokuratora oraz etatów pracowników prokuratury na prokuratury rejonowe i komórki organizacyjne prokuratury okręgowej;
- 2) przed przedstawieniem Krajowej Radzie Prokuratury zgłoszenia kandydata na stanowisko prokuratora prokuratury rejonowej przeprowadza kontrolę formalną zgłoszenia, wyznacza wizytatora prokuratury okręgowej do przeprowadzenia oceny kwalifikacji, którą następnie przedstawia kolegium prokuratury okręgowej;
- 3) występuje, z zachowaniem drogi służbowej, z wnioskami o odwołanie ze stanowiska prokuratora prokuratury rejonowej i prokuratora prokuratury okręgowej oraz o mianowanie i zwolnienie asesora prokuratury, a także w innych sprawach zastrzeżonych do decyzji Prokuratora Generalnego;
- 4) występuje z wnioskami do prokuratora apelacyjnego, upoważnionego na podstawie odrębnych przepisów do podejmowania decyzji w tym przedmiocie, z wnioskami o powołanie do pełnienia określonych funkcji w prokuraturach rejonowych i prokuraturze okręgowej oraz o odwołanie z ich pełnienia, a także w innych sprawach zastrzeżonych do decyzji prokuratora apelacyjnego;
- 5) podejmuje pozostałe decyzje kadrowe;
- 6) w ramach posiadanych środków finansowych przyznaje podległym pracownikom prokuratur rejonowych i prokuratury okręgowej kolejne wyższe stawki wynagrodzenia zasadniczego, określa wysokość przysługujących im dodatków oraz ustala wysokość wynagrodzenia podległych asystentów prokuratora;
- 7) udziela urlopów wychowawczych oraz urlopów bezpłatnych prokuratorom prokuratur rejonowych, prokuratorom prokuratury okręgowej, asesorom prokuratury oraz pozostałym pracownikom podległych jednostek;
- 8) podejmuje decyzje we wszystkich innych sprawach dotyczących pracowników, jeżeli przepisy szczególne nie stanowią inaczej;
- 9) niezwłocznie zawiadamia Prokuratora Generalnego o utworzeniu lub zwolnieniu stanowiska prokuratora prokuratury rejonowej.

§ 46. Prokurator apelacyjny:

- 1) dokonuje podziału etatów prokuratorskich, etatów asystenta prokuratora oraz etatów pracowników prokuratury na prokuratury okręgowe i komórki organizacyjne prokuratury apelacyjnej;
- 2) przed przedstawieniem Krajowej Radzie Prokuratury zgłoszenia kandydata na stanowisko prokuratora prokuratury okręgowej lub prokuratury apelacyjnej przeprowadza kontrolę formalną zgłoszenia, wyznacza wizytatora prokuratury apelacyjnej do przeprowadzenia oceny kwalifikacji, którą następnie przedstawia kolegium prokuratury apelacyjnej;
- 3) na podstawie odrębnych przepisów powołuje prokuratorów do pełnienia funkcji w prokuraturze apelacyjnej, prokuraturach okręgowych i prokuraturach rejonowych oraz odwołuje z ich pełnienia;
- 4) realizuje uprawnienia przewidziane w § 45 pkt 3 i 5–8 w stosunku do prokuratorów oraz pracowników prokuratury apelacyjnej;
- 5) niezwłocznie zawiadamia Prokuratora Generalnego o utworzeniu lub zwolnieniu stanowiska prokuratora prokuratury okręgowej lub prokuratury apelacyjnej.

§ 47. Prokurator Generalny:

- 1) dokonuje podziału etatów prokuratorskich, etatów asystenta prokuratora oraz etatów pracowników prokuratury na poszczególne prokuratury apelacyjne;
- 2) przed przedstawieniem Krajowej Radzie Prokuratury zgłoszenia kandydata na stanowisko prokuratora Prokuratury Generalnej przeprowadza kontrolę formalną zgłoszenia oraz wyznacza wizytatora Prokuratury Generalnej do przeprowadzenia oceny kwalifikacji;
- 3) realizuje uprawnienia przewidziane w § 45 pkt 6 i 7 w stosunku do prokuratorów oraz pracowników Prokuratury Generalnej.

§ 48. Kierownik jednostki wydaje decyzje i składa wnioski w sprawach odpowiedzialności dyscyplinarnej:

- 1) prokuratorów – w ramach uprawnień przełożonego dyscyplinarnego;
- 2) pracowników prokuratury – w ramach uprawnień kierownika jednostki.

§ 49. 1. Roczny plan urlopów prokuratorów i pracowników prokuratury ustala kierownik jednostki.

2. Prokurator Generalny ustala plan urlopów prokuratorów apelacyjnych, prokurator apelacyjny – plan urlopów prokuratorów okręgowych, a prokurator okręgowy – plan urlopów prokuratorów rejonowych.

3. Kierownicy jednostek, zgodnie z ustalonym planem, udzielają urlopów wypoczynkowych oraz decydują o konieczności odwołania z urlopu wypoczynkowego podległych im prokuratorów i pozostałych pracowników.

§ 50. 1. Opinia o prokuratorach i pracownikach prokuratury w związku z rozwiązaniem lub wygaśnięciem stosunku pracy może być wydana wyłącznie na ich prośbę.

2. Opinie o prokuratorach i pracownikach prokuratury wykonujących czynności w Prokuraturze Generalnej wydaje Prokurator Generalny, o prokuratorach i pracownikach prokuratury wykonujących czynności w prokuraturze apelacyjnej wydaje prokurator apelacyjny, a o prokuratorach i pracownikach prokuratury wykonujących czynności w prokuraturze okręgowej i prokuraturze rejonowej – prokurator okręgowy.

3. Przepisy ust. 1 i 2 nie dotyczą opinii wydawanych o asesoraх prokuratury oraz innych opinii służbowych sporządzonych w czasie trwania stosunku służbowego (stosunku pracy) prokuratorów i pracowników prokuratury.

4. Opinia może być udostępniona do wglądu tylko prokuratorowi i pracownikowi prokuratury, którego dotyczy, jego zwierzchnikom i przełożonym oraz osobom prowadzącym postępowanie służbowe lub dyscyplinarne wobec danego prokuratora lub pracownika prokuratury.

Rozdział 6

Organizacja pracy organów kolejalnych

§ 51. Prokurator apelacyjny ustala projekt porządku dziennego posiedzenia zgromadzenia prokuratorów w prokuraturze apelacyjnej oraz posiedzenia kolegium prokuratury apelacyjnej, a prokurator okręgowy – projekt porządku dziennego posiedzenia kolegium prokuratury okręgowej.

§ 52. 1. Na posiedzenie zgromadzenia prokuratorów w prokuraturze apelacyjnej oraz posiedzenie kolegium prokuratury apelacyjnej i kolegium prokuratury okręgowej mogą być zaproszeni prokuratorzy okręgowi i prokuratorzy rejonowi, kierownicy komórek organizacyjnych prokuratury apelacyjnej i prokuratury okręgowej oraz przedstawiciele związków zawodowych działających w prokuraturze, a także innych organizacji, które zrzeszają prokuratorów.

2. W razie potrzeby w posiedzeniu, o którym mowa w ust. 1, lub w jego części mogą uczestniczyć inni zaproszeni pracownicy prokuratury lub inne osoby.

§ 53. 1. Zebranie prokuratorów w Prokuraturze Generalnej, zgromadzenie prokuratorów w prokuraturze apelacyjnej, kolegium prokuratury apelacyjnej i kolegium prokuratury okręgowej wyrażają opinię lub zajmują stanowisko w formie uchwały zapadającej zwykłą większością głosów, której treść zamieszcza się w protokole posiedzenia.

2. Z przebiegu posiedzenia zgromadzenia prokuratorów w prokuraturze apelacyjnej oraz kolegium prokuratury apelacyjnej i kolegium prokuratury okręgowej sporządza się protokół, który zawiera streszczenie dyskusji oraz treść podjętych uchwał.

Rozdział 7

Dysponenci środków budżetowych

§ 54. 1. Środkami z części budżetu państwa odpowiadającej prokuraturze w zakresie pobierania dochodów i dokonywania wydatków dysponują – stosownie do zakresu swoich kompetencji – dysponenci poszczególnych stopni.

2. Dysponentem części budżetowej jest Prokurator Generalny, jako dysponent części budżetu państwa odpowiadającej prokuraturze.

3. Dysponentem drugiego stopnia jest prokurator apelacyjny w zakresie dysponowania środkami budżetowymi prokuratur okręgowych na obszarze działania danej prokuratury apelacyjnej.

4. Dysponentem trzeciego stopnia jest:

- 1) Prokurator Generalny w zakresie dysponowania środkami budżetowymi Prokuratury Generalnej;
- 2) prokurator apelacyjny w zakresie dysponowania środkami budżetowymi danej prokuratury apelacyjnej;
- 3) prokurator okręgowy w zakresie dysponowania środkami budżetowymi danej prokuratury okręgowej oraz prokuratur rejonowych na obszarze działania prokuratury okręgowej.

DZIAŁ II

Czynności prokuratorów

§ 55. W przypadku zaistnienia okoliczności uzasadniających przekazanie sprawy według właściwości innej jednostce, prokurator, który sprawę przekazuje, przeprowadza czynności niecierpiące zwłoki.

§ 56. 1. W przypadku potrzeby dokonania czynności przez prokuratora innej jednostki, prokurator prowadzący lub nadzorujący postępowanie może zwrócić się do niej o udzielenie pomocy prawnej.

2. W pisemnym wniosku o udzielenie pomocy prawnej wskazuje się okoliczności wymagające wyjaśnienia oraz określa czynności, które mają być dokonane. Do wniosku dołącza się kopie niezbędnych dokumentów z akt sprawy. Akta sprawy lub odpowiednią ich część przesyła się tylko w razie konieczności.

3. Prokurator wezwany do udzielenia pomocy prawnej niezwłocznie, nie później niż w terminie 14 dni, chyba że we wniosku termin ten oznaczono odmiennie, dokonuje wnioskowanych czynności, tak aby nie zachodziła konieczność ich powtórzenia lub uzupełniania.

4. Jeżeli w toku realizacji wniosku o pomoc prawną wyłoni się potrzeba dokonania również innych, niewskazanych we wniosku czynności, prokurator wezwany wykonuje je niezwłocznie oraz informuje o tym prokuratora wnioskującego.

5. Jeżeli wykonanie czynności w ramach pomocy prawnej w terminie określonym w ust. 3 nie jest możliwe, należy niezwłocznie zawiadomić prokuratora zwracającego się o pomoc prawną o przyczynie zwłoki, z podaniem terminu wykonania czynności.

§ 57. 1. Zawiadomienie o odmowie uwzględnienia w całości lub w części złożonego w sprawie wniosku lub innego żądania przesyła się zainteresowanemu bezzwłocznie, z uzasadnieniem zajętego stanowiska, a w razie potrzeby z pouczeniem o przysługujących mu uprawnieniach.

2. Jeżeli wniosek lub inne żądanie pochodzi od osoby niebędącej w stanie samodzielnie dochodzić swoich praw, prokurator – gdy nie jest zobowiązany do podjęcia działania z urzędu – powinien rozważyć możliwość udzielenia jej pomocy prawnej lub zwrócić się do właściwego organu, instytucji lub organizacji w sprawie udzielenia takiej pomocy.

DZIAŁ III

Postępowanie przygotowawcze

Rozdział 1

Przepisy ogólne

§ 58. 1. Postępowanie przygotowawcze prowadzi jednostka określona zgodnie z odpowiednio stosowanymi art. 31–34 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego (Dz. U. Nr 89, poz. 555, z późn. zm.⁸⁾), zwanej dalej „k.p.k.”.

⁸⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 1999 r. Nr 83, poz. 931, z 2000 r. Nr 50, poz. 580, Nr 62, poz. 717, Nr 73, poz. 852 i Nr 93, poz. 1027, z 2001 r. Nr 98, poz. 1071 i Nr 106, poz. 1149, z 2002 r. Nr 74, poz. 676, z 2003 r. Nr 17, poz. 155, Nr 111, poz. 1061 i Nr 130, poz. 1188, z 2004 r. Nr 51, poz. 514, Nr 69, poz. 626, Nr 93, poz. 889, Nr 240, poz. 2405 i Nr 264, poz. 2641, z 2005 r. Nr 10, poz. 70, Nr 48, poz. 461, Nr 77, poz. 680, Nr 96, poz. 821, Nr 141, poz. 1181, Nr 143, poz. 1203, Nr 163, poz. 1363, Nr 169, poz. 1416 i Nr 178, poz. 1479, z 2006 r. Nr 15, poz. 118, Nr 66, poz. 467, Nr 95, poz. 659, Nr 104, poz. 708 i 711, Nr 141, poz. 1009 i 1013, Nr 167, poz. 1192 i Nr 226, poz. 1647 i 1648, z 2007 r. Nr 20, poz. 116, Nr 64, poz. 432, Nr 80, poz. 539, Nr 89, poz. 589, Nr 99, poz. 664, Nr 112, poz. 766, Nr 123, poz. 849 i Nr 128, poz. 903, z 2008 r. Nr 27, poz. 162, Nr 100, poz. 648, Nr 107, poz. 686, Nr 123, poz. 802, Nr 182, poz. 1133, Nr 208, poz. 1308, Nr 214, poz. 1344, Nr 225, poz. 1485, Nr 234, poz. 1571 i Nr 237, poz. 1651, z 2009 r. Nr 8, poz. 39, Nr 20, poz. 104, Nr 28, poz. 171, Nr 68, poz. 585, Nr 85, poz. 716, Nr 127, poz. 1051, Nr 144, poz. 1178, Nr 168, poz. 1323, Nr 178, poz. 1375, Nr 190, poz. 1474 i Nr 206, poz. 1589, z 2010 r. Nr 7, poz. 46, Nr 98, poz. 626, Nr 106, poz. 669, Nr 122, poz. 826, Nr 125, poz. 842, Nr 182, poz. 1228 i Nr 197, poz. 1307, z 2011 r. Nr 48, poz. 245 i 246, Nr 53, poz. 273, Nr 112, poz. 654, Nr 117, poz. 678, Nr 142, poz. 829, Nr 191, poz. 1135, Nr 217, poz. 1280, Nr 240, poz. 1430, 1431 i 1438 i Nr 279, poz. 1645, z 2012 r. poz. 886, 1091, 1101, 1327, 1426, 1447 i 1529, z 2013 r. poz. 480, 765, 849, 1247, 1262, 1282 i 1650 oraz z 2014 r. poz. 85, 384 i 694.

2. Spór o właściwość między równorzędnymi jednostkami rozstrzyga kierownik jednostki wyższego stopnia nad jednostką, która wszczęła spór.

3. Spór o właściwość między jednostkami różnego stopnia rozstrzyga kierownik jednostki wyższego stopnia nad jednostką wyższego stopnia pozostającą w sporze.

4. Jeżeli nie można ustalić właściwości miejscowej, postępowanie przygotowawcze prowadzi się lub nadzoruje w jednostce wyznaczonej przez kierownika prokuratury apelacyjnej, na której obszarze właściwości najwcześniej uzyskano informację o popełnieniu przestępstwa lub przestępstwa skarbowego.

5. W szczególnie uzasadnionych przypadkach, ze względu na dobro prowadzonego postępowania, kierownik jednostki wyższego stopnia może, w drodze postanowienia, przekazać sprawę do prowadzenia lub nadzoru innej podległej jednostce niż jednostka właściwa w myśl ust. 1.

6. O sprawach, które mogą dotyczyć funkcjonariuszy publicznych, o których mowa w art. 115 § 13 pkt 1–2a k.k., sędziów lub prokuratorów, a także o innych sprawach wywołujących oddźwięk społeczny, kierownik jednostki zawiadamia prokuratora apelacyjnego, który może o tej sprawie poinformować Prokuratora Generalnego.

§ 59. 1. W sprawach o przestępstwo określone w art. 209 k.k. postępowanie przygotowawcze prowadzi się lub nadzoruje w jednostce, na której obszarze właściwości stale mieszka lub czasowo przebywa pokrzywdzony.

2. W sprawach o przestępstwo popełnione za pośrednictwem sieci teleinformatycznej lub telekomunikacyjnej postępowanie przygotowawcze prowadzi się lub nadzoruje w jednostce, na której obszarze właściwości sprawca działał.

3. W sprawach o kradzież w transporcie lądowym, wodnym i powietrznym oraz o przestępstwo na szkodę pasażerów korzystających ze środków tego transportu postępowanie przygotowawcze prowadzi się lub nadzoruje w jednostce, na której obszarze właściwości ujawniono przestępstwo lub przyjęto zawiadomienie o jego popełnieniu.

§ 60. Kierownik jednostki może zwrócić się do bezpośredniego przełożonego z wnioskiem o przejęcie prowadzenia danej sprawy, jeżeli uzasadniają to w szczególności skomplikowany charakter sprawy lub względy organizacyjne, w tym związane z obsadą kadrową jednostki.

§ 61. 1. W przypadku łączenia spraw do prowadzenia w jednym postępowaniu przygotowawczym, akta postępowania później wszczętego włącza się do akt postępowania wszczętego wcześniej.

2. Niezależnie od dnia wszczęcia postępowania przygotowawczego w łączonych sprawach akta dochodzenia włącza się do akt śledztwa, a akta innego postępowania do akt postępowania, w którym stosuje się tymczasowe aresztowanie.

§ 62. W razie stwierdzenia, że sprawca przestępstwa podlegającego orzecznictwu sądów powszechnych popełnił także przestępstwo podlegające orzecznictwu sądów wojskowych lub wspólnie z osobą podlegającą orzecznictwu tych sądów, prokurator, po dokonaniu czynności niezbędnych dla zabezpieczenia śladów i dowodów przestępstwa, wydaje postanowienie o przekazaniu sprawy właściwemu prokuratorowi wojskowemu.

§ 63. Jeżeli zachodzi potrzeba pociągnięcia prokuratora do odpowiedzialności karnej, prokurator prowadzący śledztwo, po dokonaniu niezbędnych czynności dowodowych, występuje do prokuratora bezpośrednio przełożonego o skierowanie do sądu dyscyplinarnego wniosku o zezwolenie na ściganie.

Rozdział 2

Wszczęcie i przebieg postępowania

§ 64. Zawiadomienie o przestępstwie prokurator przyjmuje niezależnie od właściwości miejscowej i rodzaju czynu zabronionego.

§ 65. 1. Niezwłocznie po wszczęciu postępowania przygotowawczego sporządza się, w miarę potrzeby, plan śledztwa lub plan dochodzenia, zwłaszcza w sprawach zawiłych i o poważne przestępstwa. Plan aktualizuje się stosownie do ujawnionych nowych okoliczności.

2. Plan przechowuje się w aktach podręcznych sprawy.

§ 66. 1. Powierzając Policji lub innym uprawnionym organom przeprowadzenie śledztwa w całości lub w określonym zakresie, prokurator udziela wytycznych oraz określa termin do przedstawienia planu śledztwa, jeżeli zachodzi potrzeba jego sporządzenia. Plan ten podlega kontroli prokuratora, który w razie potrzeby dokonuje w nim zmian i uzupełnień oraz wskazuje czynności procesowe, których dokona sam lub w których chce uczestniczyć.

2. W szczególnie uzasadnionych przypadkach, gdy nie zachodzą przesłanki z art. 315 § 2 k.p.k., prokurator może zastrzec, że dopuszczenie stron do udziału w czynnościach śledczych wymaga jego zgody.

§ 67. 1. Jeżeli zachodzi potrzeba dokonania czynności procesowych, o których mowa w art. 308 § 1 i 2 k.p.k., prokurator, jeżeli jest obecny na miejscu zdarzenia, dokonuje tych czynności osobiście lub kieruje ich przebiegiem.

2. Prokurator, o którym mowa w ust. 1, podejmuje decyzję w przedmiocie wszczęcia śledztwa lub dochodzenia, przekazując jednocześnie funkcjonariuszowi Policji albo innego uprawnionego organu dokonującemu czynności lub uczestniczącemu w ich dokonaniu ustne polecenia i wytyczne. Na wniosek funkcjonariusza Policji albo innego uprawnionego organu polecenia i wytyczne prokurator potwierdza w odrębnej notatce urzędowej.

§ 68. Wydanie postanowienia o przedstawieniu zarzutów obejmuje jego sporządzenie, niezwłoczne ogłoszenie i przesłuchanie podejrzanego.

§ 69. 1. Postanowienie o zmianie zarzutów dotyczy czynu, który był objęty uprzednio wydanym postanowieniem o przedstawieniu, zmianie lub uzupełnieniu zarzutów.

2. Postanowienie określone w ust. 1 wydaje się, jeżeli zachodzi potrzeba istotnej zmiany opisu czynu lub też zarzucony czyn należy zakwalifikować z surowszego przepisu albo z przepisu o takim samym zagrożeniu ustawowym lub z łagodniejszego przepisu, gdy ma to znaczenie dla obrony podejrzanego.

§ 70. W przypadku, gdy zachodzi uzasadnione podejrzenie popełnienia przestępstwa przez osoby wymienione w art. 309 pkt 2 i 3 k.p.k., czynności wymienione w art. 308 § 1 k.p.k. przeprowadzane są przy udziale prokuratora.

§ 71. 1. Przed przesłuchaniem sprawdza się dane osobowe przesłuchiwanego na podstawie dowodu osobistego lub innego dokumentu stwierdzającego tożsamość, czyniąc o tym stosowną wzmiankę w protokole przesłuchania. Brak dowodu osobistego lub innego dokumentu stwierdzającego tożsamość należy odnotować w protokole.

2. Jeżeli tożsamość przesłuchiwanej osoby budzi wątpliwości i występuje niemożność jej ustalenia, należy w chwili dokonywania czynności procesowej posłużyć się uzyskanymi od niej danymi, a następnie ustalić jej tożsamość.

§ 72. W protokole przesłuchania należy przyjąć, jako formę gramatyczną relacji przesłuchiwanego, pierwszą osobę czasu przeszłego i zamieszczać możliwie dokładnie charakterystyczne określenia lub zwroty użyte przez osobę przesłuchiwaną oraz wzmianki dotyczące szczególnego zachowania się tej osoby. Każdą stronę protokołu przesłuchania podpisują wszystkie osoby biorące udział w czynności. O odmowie złożenia podpisu lub przeszkodzie w jego złożeniu należy sporządzić adnotację.

§ 73. Przebieg czynności utrwalony za pomocą urządzenia rejestrującego obraz lub dźwięk, jak również przy użyciu urządzeń technicznych umożliwiających przeprowadzenie przesłuchania świadka na odległość, na żądanie osoby w niej uczestniczącej należy odtworzyć bezpośrednio po jej dokonaniu i fakt ten odnotować w protokole czynności.

§ 74. W przesłuchaniu dokonywanym osobiście przez prokuratora nie może brać udziału lub być przy nim obecny funkcjonariusz Policji albo innego uprawnionego organu prowadzący postępowanie lub wykonujący czynności procesowe z udziałem przesłuchiwanej osoby. Czynność tę przeprowadza się w jednostce, chyba że szczególne względy stoją temu na przeszkodzie.

§ 75. 1. Prokurator powołuje biegłego niezwłocznie po zebraniu materiału dowodowego potrzebnego do wydania opinii. Materiał zbiera się w sposób umożliwiający wydanie opinii w wyznaczonym terminie.

2. W postanowieniu o powołaniu biegłego prokurator określa materiały przekazane biegłemu w celu wydania opinii w sposób umożliwiający ich identyfikację.

§ 76. 1. Prokurator zaznajamia biegłego z wynikami prowadzonego postępowania, niezbędnymi do wydania opinii.

2. Po otrzymaniu opinii prokurator niezwłocznie zapoznaje się z jej treścią. Podejmując decyzję o przyznaniu wynagrodzenia biegłemu, prokurator ocenia, czy opinia jest pełna, jasna, sporządzona w sposób rzetelny oraz zgodna z zasadami logicznego rozumowania.

3. Prokurator przyznaje biegłemu wynagrodzenie w formie postanowienia.

§ 77. Przed wystąpieniem z wnioskiem o orzeczenie obserwacji, prokurator sprawdza, czy biegłym została udostępniona całość dokumentacji lekarskiej dotyczącej podejrzanego niezbędnej do wydania ostatecznej opinii, a w szczególności odnoszącej się do jego dotychczasowego leczenia psychiatrycznego, a w razie potrzeby umożliwia biegłym zapoznanie się z aktami uprzednio prowadzonych przeciwko temu podejrzanemu spraw karnych oraz w porozumieniu z biegłymi zbiera odpowiednie dane, także w drodze przesłuchań i innych czynności.

§ 78. 1. W postanowieniu o przeszukaniu należy podać cel tej czynności, ze wskazaniem osoby podejrzanej, która ma być wykryta, zatrzymana lub przymusowo doprowadzona, albo rzeczy, które mają być znalezione lub zatrzymane, jak również imię, nazwisko i adres osoby (nazwę i adres instytucji), u której czynności te mają być przeprowadzone, oraz organ wykonujący czynność.

2. W uzasadnieniu postanowienia należy przedstawić dowody lub przytoczyć okoliczności dające podstawę do przypuszczenia, że osoba podejrzana lub wymienione rzeczy znajdują się w miejscu wskazanym w postanowieniu.

§ 79. Prokurator kontroluje prawidłowość postępowania z dowodami rzeczowymi, nie dopuszczając zwłaszcza do:

- 1) przechowywania ich w jednostce bez uprzedniego zarejestrowania;
- 2) przechowywania w aktach sprawy pieniędzy, książeczek oszczędnościowych i czekowych, kart płatniczych, papierów wartościowych;
- 3) zwrotu osobie uprawnionej dowodu rzeczowego bez należytego udokumentowania;
- 4) przekazania sądowi aktu oskarżenia lub wniosku o warunkowe umorzenie postępowania przygotowawczego bez dowodów rzeczowych.

§ 80. 1. Dane o podejrzanym, o których mowa w art. 213 § 1–2a k.p.k., należy ustalić niezwłocznie po wydaniu w stosunku do niego postanowienia o przedstawieniu zarzutów albo po postawieniu mu zarzutu bez wydania takiego postanowienia w związku z przystąpieniem do przesłuchania w charakterze podejrzanego. W przypadku rozstrzygnięcia kwestii zastosowania środka zapobiegawczego ustalenie danych, o których mowa w art. 213 § 1 k.p.k., powinno nastąpić przed podjęciem decyzji w tym przedmiocie.

2. Jeżeli dane o karalności podejrzanego pochodzą sprzed więcej niż 6 miesięcy, należy zażądać ich ponownie.

3. Jeżeli podejrzanym jest nieletni albo jeżeli karalność czynu zależy od wieku pokrzywdzonego, do akt sprawy załącza się wyciąg z dowodu osobistego, z paszportu lub z aktu urodzenia podejrzanego lub pokrzywdzonego.

§ 81. 1. Prokurator rozpatruje niezwłocznie wnioski stron, ich obrońców i pełnomocników o przeprowadzenie określonych dowodów i dopuszczenie ich do udziału w czynnościach.

2. Jeżeli w żądaniu dopuszczenia do udziału w czynnościach procesowych nie sprecyzowano, o jakie czynności chodzi, należy wezwać składającego żądanie do wskazania, w jakich czynnościach postępowania przygotowawczego chce uczestniczyć.

§ 82. 1. Prokurator wybiera pokrzywdzonych do przesłuchania, kierując się celami postępowania przygotowawczego, i przesłuchuje ich.

2. W sprawach, w których do przesłuchania wyznaczono znaczną liczbę pokrzywdzonych, prokurator może polecić Policji lub innemu uprawnionemu organowi ich przesłuchanie.

3. Prokurator zapewnia wszystkim pokrzywdzonym, których nie przesłuchuje, możliwość przedstawienia stanowiska na piśmie.

§ 83. 1. Po przyjęciu od podejrzanego do protokołu zobowiązania, o którym mowa w art. 3 ust. 1 pkt 2 i ust. 2 ustawy z dnia 25 czerwca 1997 r. o świadku koronnym (Dz. U. z 2007 r. Nr 36, poz. 232, z późn. zm.⁹⁾), zwanej dalej „ustawą o świadku koronnym”, prokurator prowadzący lub nadzorujący postępowanie przygotowawcze niezwłocznie przesłuchuje podejrzanego co do okoliczności warunkujących wydanie przez sąd postanowienia w przedmiocie dopuszczenia dowodu z zeznań świadka koronnego oraz wykonuje inne niezbędne czynności.

⁹⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2009 r. Nr 178, poz. 1375, z 2010 r. Nr 127, poz. 857 i Nr 182, poz. 1228, z 2012 r. poz. 1529 oraz z 2014 r. poz. 1199.

2. Prokurator prowadzący lub nadzorujący postępowanie przygotowawcze przed skierowaniem do Prokuratora Generalnego wniosku o wyrażenie zgody na wystąpienie do sądu o dopuszczenie dowodu z zeznań świadka koronnego, przedstawia podejrzanemu zarzuty popełnienia wszystkich przestępstw, których ten podejrzany dopuścił się i które ujawnił, składając wyjaśnienie w trybie i na zasadach określonych w ustawie o świadku koronnym, a następnie w miarę potrzeby uzupełniająco go przesłuchuje.

3. W celu uzyskania zgody Prokuratora Generalnego na wystąpienie do sądu o dopuszczenie dowodu z zeznań świadka koronnego, prokurator apelacyjny przesyła akta sprawy wraz z uzasadnionym wnioskiem dyrektorowi właściwego departamentu Prokuratury Generalnej. Prokurator okręgowy wniosek w tym przedmiocie wraz z aktami sprawy przesyła za pośrednictwem prokuratora apelacyjnego, który dołącza swoją opinię w kwestii zasadności dopuszczenia dowodu.

4. Po uprawomocnieniu się postanowienia sądu o dopuszczeniu dowodu z zeznań świadka koronnego i wyłączeniu wobec podejrzanego materiałów do odrębnego postępowania, w sprawie przeciwko pozostałym sprawcom, prokurator niezwłocznie przesłuchuje osobę wskazaną w postanowieniu sądu w charakterze świadka, z uwzględnieniem treści art. 8 ustawy o świadku koronnym.

5. O przesłuchaniu podejrzanego, od którego przyjęto zobowiązanie, o którym mowa w art. 3 ust. 1 pkt 2 i ust. 2 ustawy o świadku koronnym, i o wydaniu postanowienia o odmowie wystąpienia z wnioskiem o dopuszczenie dowodu z zeznań świadka koronnego oraz o dopuszczeniu lub odmowie dopuszczenia przez sąd dowodu z zeznań świadka koronnego prokurator prowadzący lub nadzorujący postępowanie przygotowawcze zawiadamia drogą służbową, z uwzględnieniem przepisów o ochronie informacji niejawnych, kierownika właściwej komórki organizacyjnej Prokuratury Generalnej.

6. Wszystkie czynności dowodowe z udziałem podejrzanego, od którego przyjęto zobowiązanie określone w ust. 1, oraz czynności z udziałem świadka koronnego wykonuje osobiście prokurator.

§ 84. 1. Wniosek o przedłużenie okresu śledztwa wyjaśnia powody, dla których nie można go zakończyć, i wskazuje kierunki dalszego postępowania.

2. Wniosek o przedłużenie okresu śledztwa na czas powyżej 3 miesięcy do roku składa się nie później niż na 7 dni przed upływem terminu zakończenia śledztwa.

3. Wniosek o przedłużenie okresu śledztwa na czas powyżej roku składa się właściwemu prokuratorowi nie później niż na 14 dni przed upływem terminu zakończenia śledztwa.

Rozdział 3

Środki przymusu

Oddział 1

Środki zapobiegawcze

§ 85. 1. Jeżeli podejrzany powołuje się na zły stan zdrowia lub doznane obrażenia ciała, prokurator zarządza zbadanie go przez lekarza, a wyniki badania dołącza do wniosku o zastosowanie tymczasowego aresztowania.

2. Jeżeli sąd, stosując tymczasowe aresztowanie, umieścił podejrzanego w odpowiednim zakładzie leczniczym, prokurator po otrzymaniu świadectwa lekarskiego ocenia zasadność utrzymania tymczasowego aresztowania i przekazania tymczasowo aresztowanego do aresztu śledczego lub wykonywania tymczasowego aresztowania poza aresztem śledczym we wskazanym zakładzie leczniczym, określając jednocześnie warunki umieszczenia w nim tymczasowo aresztowanego.

3. W przypadku otrzymania w toku śledztwa informacji o złym stanie zdrowia tymczasowo aresztowanego prokurator zarządza zbadanie go przez lekarza w zakładzie karnym lub areszcie śledczym.

4. Po wydaniu przez sąd postanowienia o tymczasowym aresztowaniu prokurator przesyła do aresztu śledczego, jeżeli wynika to z akt śledztwa lub dochodzenia, informacje o podejrzanym mające na celu zabezpieczenie prawidłowego toku postępowania karnego lub zapewnienie bezpieczeństwa w areszcie. Jeżeli zachodzi konieczność izolowania podejrzanego od innych tymczasowo aresztowanych, informacja zawiera w szczególności ich dane osobowe. Prokurator powiadamia również areszt śledczy o odstąpieniu od dalszego izolowania podejrzanego od innych tymczasowo aresztowanych.

§ 86. O uchyleniu tymczasowego aresztowania prokurator niezwłocznie zawiadamia sąd, który wydał postanowienie o tymczasowym aresztowaniu; odpis postanowienia o uchyleniu tymczasowego aresztowania wraz z nakazem zwolnienia niezwłocznie przekazuje do administracji zakładu karnego lub aresztu śledczego, w którym tymczasowo aresztowany przebywa.

§ 87. 1. W przypadku konieczności przetransportowania tymczasowo aresztowanego do zakładu karnego lub aresztu śledczego właściwego ze względu na miejsce przeprowadzenia czynności, prokurator wydaje zarządzenie:

- 1) o wysłaniu do właściwej jednostki Policji albo innego uprawnionego organu nakazu doprowadzenia wraz z pisemnym poleceniem przetransportowania tymczasowo aresztowanego do zakładu karnego lub aresztu śledczego;
- 2) o wysłaniu nakazu wydania do administracji zakładu karnego lub aresztu śledczego, z którego podejrzany będzie doprowadzony do miejsca przeprowadzenia czynności, z podaniem informacji o mającym nastąpić przetransportowaniu.

2. Zarządzenie, o którym mowa w ust. 1, prokurator wydaje również wtedy, gdy zachodzi konieczność dokonania czynności poza zakładem karnym z udziałem odbywającego prawomocnie orzeczoną karę pozbawienia wolności. O wyznaczonym terminie wykonania czynności z udziałem skazanego na terenie zakładu karnego prokurator pisemnie zawiadamia administrację zakładu karnego, w którym skazany odbywa karę.

3. O zakończeniu czynności z udziałem podejrzanego niezwłocznie zawiadamia się administrację zakładu karnego lub aresztu śledczego, a następnie wydaje polecenie przetransportowania tymczasowo aresztowanego do aresztu śledczego, w którym poprzednio przebywał, chyba że prokurator przeprowadzający czynności postanowi inaczej.

4. W przypadku konieczności wykonania czynności procesowych z tymczasowo aresztowanym pozostającym do dyspozycji innego organu, prokurator pisemnie zwraca się do tego organu o udzielenie zgody na dokonanie czynności w określonym czasie na terenie zakładu karnego lub aresztu śledczego, a w przypadku konieczności przeprowadzenia czynności poza jednostką penitencjarną, w której tymczasowo aresztowany przebywa, występuje również o udzielenie zgody na przetransportowanie go do wskazanego aresztu śledczego lub innego miejsca przeprowadzania czynności. Jeżeli tymczasowo aresztowany pozostaje w dyspozycji innego prokuratora, zarządzenie, o którym mowa w ust. 1, wydaje ten prokurator.

5. Jeżeli tymczasowo aresztowany pozostaje do dyspozycji kilku organów uprawnionych, przetransportowanie uzgadnia się ze wszystkimi uprawnionymi organami.

6. Jeżeli nie sprzeciwia się temu dobro postępowania przygotowawczego, niektórych czynności procesowych z udziałem osób pozbawionych wolności, w tym zwłaszcza końcowego zaznajomienia z materiałami postępowania, dokonuje się w miarę możliwości na terenie aresztu śledczego lub zakładu karnego.

§ 88. 1. Prokurator udziela zgody na widzenie lub rozmowę telefoniczną z tymczasowo aresztowanym w formie zarządzenia. O odmowie udzielenia zezwolenia zawiadamia się osobę ubiegającą się o widzenie lub rozmowę.

2. Zarządzenie, o którym mowa w ust. 1, poza danymi określonymi w art. 94 k.p.k., powinno zawierać:

- 1) imię i nazwisko oraz adres osoby odwiedzającej;
- 2) numer dokumentu tożsamości;
- 3) termin jego ważności;
- 4) wskazanie stopnia pokrewieństwa z tymczasowo aresztowanym;
- 5) określenie sposobu kontaktu z tymczasowo aresztowanym;
- 6) podpis prokuratora.

3. Oryginał zarządzenia, o którym mowa w ust. 1, doręcza się osobie odwiedzającej, natomiast jego kopię pozostawia w aktach podręcznych.

4. Cenzurowania korespondencji podejrzanych tymczasowo aresztowanych innej niż wymieniona w art. 8 § 3, art. 102 pkt 11 i art. 103 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny wykonawczy (Dz. U. Nr 90, poz. 557, z późn. zm.¹⁰⁾) dokonuje prokurator, który prowadzi bądź nadzoruje postępowanie. Ocenzurowana korespondencja podlega oznakowaniu pieczęcią o treści: „Ocenzurowano, data ... podpis ...”. Pieczęć przystawia się na korespondencji.

¹⁰⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 1997 r. Nr 160, poz. 1083, z 1999 r. Nr 83, poz. 931, z 2000 r. Nr 60, poz. 701 i Nr 120, poz. 1268, z 2001 r. Nr 98, poz. 1071 i Nr 111, poz. 1194, z 2002 r. Nr 74, poz. 676 i Nr 200, poz. 1679, z 2003 r. Nr 111, poz. 1061, Nr 142, poz. 1380 i Nr 179, poz. 1750, z 2004 r. Nr 93, poz. 889, Nr 210, poz. 2135, Nr 240, poz. 2405, Nr 243, poz. 2426 i Nr 273, poz. 2703, z 2005 r. Nr 163, poz. 1363 i Nr 178, poz. 1479, z 2006 r. Nr 104, poz. 708 i Nr 226, poz. 1648, z 2007 r. Nr 123, poz. 849, z 2008 r. Nr 96, poz. 620 i Nr 214, poz. 1344, z 2009 r. Nr 8, poz. 39, Nr 22, poz. 119, Nr 62, poz. 504, Nr 98, poz. 817, Nr 108, poz. 911, Nr 115, poz. 963, Nr 190, poz. 1475, Nr 201, poz. 1540 i Nr 206, poz. 1589, z 2010 r. Nr 34, poz. 191, Nr 40, poz. 227, Nr 125, poz. 842 i Nr 182, poz. 1228, z 2011 r. Nr 39, poz. 201 i 202, Nr 112, poz. 654, Nr 129, poz. 734, Nr 185, poz. 1092, Nr 217, poz. 1280 i Nr 240, poz. 1431, z 2012 r. poz. 908, z 2013 r. poz. 628 i 1247 oraz z 2014 r. poz. 287 i 619.

5. Jeżeli korespondencja tymczasowo aresztowanego zawiera wiadomości mogące utrudnić postępowanie przygotowawcze, prokurator zarządza załączenie jej do akt sprawy, o czym zawiadamia nadawcę; nie dotyczy to korespondencji, którą można doręczyć adresatowi po usunięciu z niej takich wiadomości.

6. Korespondencję tymczasowo aresztowanych z organami powołanymi na podstawie ratyfikowanych przez Rzeczpospolitą Polską umów międzynarodowych dotyczących ochrony praw człowieka, Rzecznikiem Praw Obywatelskich, organami państwowymi i samorządowymi, przedstawicielstwem dyplomatycznym lub konsularnym państwa, którego obywatelem jest aresztowany cudzoziemiec, obrońcą lub pełnomocnikiem będącym adwokatem lub radcą prawnym przesyła się niezwłocznie do adresata bez jej cenzurowania, umieszczając na kopercie adnotację „Bez cenzury” opatrzoną datą i podpisem.

§ 89. O każdym przypadku tymczasowego aresztowania, którego czas trwania przekroczył 9 miesięcy, prokurator okręgowy zawiadamia prokuratora apelacyjnego, podając jednocześnie przewidywany termin zakończenia postępowania przygotowawczego.

§ 90. O każdym przypadku przedłużenia tymczasowego aresztowania na okres powyżej roku prokurator apelacyjny zawiadamia Prokuratora Generalnego.

§ 91. 1. Postanowienie o uchyleniu tymczasowego aresztowania prokurator wydaje najpóźniej na 3 dni przed upływem terminu, do którego tymczasowe aresztowanie miało trwać zgodnie z terminami określonymi w k.p.k. Odpis tego postanowienia w dniu jego wydania przekazuje się wraz z nakazem zwolnienia do zakładu karnego lub aresztu śledczego, w którym przebywa tymczasowo aresztowany.

2. Przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio do zawiadomienia o przekazaniu tymczasowo aresztowanego do dyspozycji innego organu.

3. Administrację zakładu karnego lub aresztu śledczego zawiadamia się najpóźniej na 3 dni przed upływem terminu, do którego aresztowanie ma trwać, że prokurator nie będzie występował o jego przedłużenie. Zawiadomienie ma formę pisemną.

4. O uchyleniu tymczasowego aresztowania wobec osób podlegających służbie wojskowej powiadamia się odpowiednio właściwą wojskową komendę uzupełnień bądź wójta lub burmistrza (prezydenta miasta).

§ 92. 1. Jeżeli zakaz opuszczania przez oskarżonego kraju jest połączony z zatrzymaniem paszportu lub innego dokumentu uprawniającego do przekroczenia granicy albo z zakazem wydania takiego dokumentu, odpis postanowienia w tym przedmiocie przesyła się organowi, który wydał paszport lub inny dokument bądź jest uprawniony do ich wydania. W przypadku, gdy organem wydającym paszport lub inny dokument jest konsul, odpis postanowienia przesyła się organowi, o którym mowa w ust. 2.

2. Zatrzymany paszport lub inny dokument przekazuje się organowi, który wydał ten dokument. W przypadku paszportu lub innego dokumentu wydanego przez konsula dokument ten przekazuje się organowi paszportowemu właściwemu ze względu na miejsce zameldowania lub pobytu posiadacza dokumentu.

3. Odpis postanowienia dotyczącego cudzoziemców przesyła się wraz z zatrzymanym dokumentem urzędowi konsularnemu państwa obcego, którego obywatelem jest cudzoziemiec.

4. Odpisy postanowień, o których mowa w ust. 1 i 3, przesyła się Komendzie Głównej Straży Granicznej.

5. Odpisy postanowień o uchyleniu środka zapobiegawczego, o którym mowa w ust. 1, bądź jego zmianie przesyła się organom wymienionym w ust. 1, 3 i 4.

§ 93. W przypadku zastosowania środka zapobiegawczego określonego w art. 276 k.p.k., odpis postanowienia o zawieszeniu podejrzanego w czynnościach służbowych lub w wykonywaniu zawodu albo zawierającego nakaz powstrzymania się od określonej działalności doręcza się pracodawcy lub właściwemu organowi samorządu zawodowego albo instytucji, a odpis postanowienia o nakazaniu powstrzymania się od prowadzenia określonego rodzaju pojazdów Komendzie Głównej Policji.

Oddział 2

List gończy

§ 94. 1. Do listu gończego dołącza się odpis postanowienia o tymczasowym aresztowaniu oraz nakaz przyjęcia podejrzanego do najbliższego, według miejsca jego zatrzymania, aresztu śledczego.

2. Po doprowadzeniu podejrzanego prokurator niezwłocznie przesłuchuje go.

3. Odpisy postanowień o tymczasowym aresztowaniu i poszukiwaniu listem gończym, wraz z nakazem przyjęcia, przesyła się Komendzie Głównej Straży Granicznej oraz jednostce Policji właściwej ze względu na miejsce ostatniego zamieszkania lub pobytu podejrzanego.

§ 95. 1. Jeżeli ustały przyczyny poszukiwania podejrzanego listem gończym, niezwłocznie odwołuje się poszukiwanie i zawiadamia o tym właściwą jednostkę Policji i Komendę Główną Straży Granicznej.

2. W przypadku uchylecia postanowienia o zastosowaniu tymczasowego aresztowania w stosunku do osoby poszukiwanej listem gończym uchyła się także postanowienie o poszukiwaniu tej osoby listem gończym oraz odwołuje list gończy.

Oddział 3

Zabezpieczenie majątkowe

§ 96. 1. Prokurator po wydaniu postanowienia o zabezpieczeniu majątkowym występuje z wnioskiem do właściwego sądu o nadanie postanowieniu klauzuli wykonalności, o ile przepis szczególnie tak stanowi.

2. Odpis postanowienia o zabezpieczeniu majątkowym doręcza się podejrzanemu przesyłką poleconą za zwrotnym pokwitowaniem odbioru, które załącza się do akt sprawy. Podejrzanemu, wobec którego zastosowano tymczasowe aresztowanie, odpis postanowienia doręcza się podczas przesłuchania lub za pośrednictwem administracji aresztu śledczego, natomiast podejrzanemu przebywającemu na wolności za pośrednictwem organu egzekucyjnego.

3. Przesyłając organowi egzekucyjnemu postanowienie o zabezpieczeniu majątkowym do wykonania, prokurator w piśmie przewodnim wskazuje mienie podejrzanego ujawnione w toku postępowania przygotowawczego i miejsce, w którym znajduje się to mienie.

4. W sprawach, w których Policja lub inny uprawniony organ dokonał tymczasowego zajęcia, jeden egzemplarz protokołu zajęcia dołącza się do akt postępowania przygotowawczego, a drugi przesyła wraz z postanowieniem o zabezpieczeniu organowi egzekucyjnemu, czyniąc o tym w piśmie przewodnim wzmiankę.

§ 97. Zajęte ruchomości, z wyjątkiem kosztowności, książeczek oszczędnościowych, kart płatniczych, pieniędzy i papierów wartościowych, można pozostawić u podejrzanego lub członka jego rodziny albo oddać na przechowanie osobie godnej zaufania. Dotyczy to zwłaszcza samochodów, maszyn i urządzeń technicznych wymagających niezbędnej konserwacji.

§ 98. 1. O wydaniu postanowienia o zabezpieczeniu w sprawie, w której dokonano tymczasowego zajęcia, zawiadamia się przesyłką poleconą za zwrotnym pokwitowaniem odbioru osobę, której oddano pod dozór zajęte ruchomości.

2. Jeżeli w sprawie, o której mowa w ust. 1, prokurator odstąpił od wydania postanowienia o zabezpieczeniu, o upadku tymczasowego zajęcia należy zawiadomić podejrzanego oraz osobę, u której pozostawiono zajęte ruchomości, i niezwłocznie zwrócić za pokwitowaniem tymczasowo zajęte mienie osobie uprawnionej.

§ 99. O uchyleniu postanowienia o zabezpieczeniu zawiadamia się podejrzanego i organ egzekucyjny, któremu postanowienie przesłano do wykonania.

§ 100. Nadesłany przez organ egzekucyjny protokół dokonanej zajęcia mienia składa się do akt postępowania przygotowawczego, a w odpisie – do akt podręcznych. Jeżeli akta sprawy znajdują się już w sądzie, jeden egzemplarz protokołu należy przesłać sądowi w celu dołączenia do właściwych akt.

Rozdział 4

Zawieszenie postępowania

§ 101. Jeżeli do czasu zakończenia śledztwa lub dochodzenia prowadzonego przeciwko kilku podejrzanym wobec jednego z nich zachodzi przeszkoda uzasadniająca zawieszenie postępowania, przed sporządzeniem aktu oskarżenia lub wniosku o warunkowe umorzenie postępowania albo wniosku przewidzianego w art. 324 § 1 k.p.k. należy wyłączyć sprawę tego podejrzanego do odrębnego postępowania.

§ 102. W czasie zawieszenia postępowania przygotowawczego należy okresowo, nie rzadziej niż raz w ciągu 6 miesięcy, sprawdzać, czy przyczyny zawieszenia trwają nadal.

§ 103. Po ustaniu przyczyn zawieszenia postępowania prokurator niezwłocznie wydaje postanowienie o jego podjęciu.

§ 104. 1. Zawieszając postępowanie z powodu nieujęcia podejrzanego, prokurator, w celu ustalenia miejsca jego pobytu, zarządza poszukiwania przez Policję lub inny uprawniony organ.

2. Zarządzenie o poszukiwaniu przez Policję lub inny właściwy organ przesyła się jednostce Policji lub organowi właściwemu ze względu na miejsce ostatniego zamieszkania lub pobytu podejrzanego.

§ 105. 1. Po ustaniu przyczyn zawieszenia postępowania prokurator niezwłocznie wydaje postanowienie o jego podjęciu.

2. Jeżeli ustały przyczyny, które spowodowały zarządzenie poszukiwania, należy je niezwłocznie odwołać i zawiadomić o tym właściwy organ.

Rozdział 5

Zakończenie postępowania

§ 106. Niezależnie od liczby podejrzanych wydaje się jedno postanowienie o zamknięciu śledztwa albo dochodzenia.

§ 107. Jeżeli w wyniku śledztwa lub dochodzenia prowadzonego przeciwko dwóm lub więcej podejrzanym zachodzą podstawy do warunkowego umorzenia postępowania w stosunku do jednego lub niektórych z nich, a co do innych należy sporządzić akt oskarżenia, prokurator wyłącza postanowieniem sprawę w odpowiedniej części do odrębnego prowadzenia.

§ 108. 1. Akt oskarżenia przesyła do sądu odpowiednio prokurator apelacyjny, prokurator okręgowy lub prokurator rejonowy.

2. W piśmie przysyłającym do sądu akt oskarżenia zamieszcza się informację o:

- 1) wysłaniu zawiadomień, o których mowa w art. 334 § 2 k.p.k., z podaniem ich daty;
- 2) przekazaniu tymczasowo aresztowanego do dyspozycji sądu;
- 3) miejscu przechowywania i o przekazaniu do dyspozycji sądu dowodów rzeczowych, których nie dołączono do akt sprawy, oraz o dokonanych zabezpieczeniu majątkowym.

3. W piśmie, o którym mowa w ust. 2, zamieszcza się również wniosek o rozpoznanie wytoczonego równocześnie powództwa cywilnego lub wzmiankę o zgłoszeniu powództwa w toku postępowania przygotowawczego albo wystąpieniu z wnioskiem, o którym mowa w art. 49a k.p.k.

§ 109. Zwrotne pokwitowanie odbioru zawiadomień, o których mowa w art. 334 § 2 k.p.k., przesyła się niezwłocznie po ich otrzymaniu do sądu w ślad za aktem oskarżenia.

§ 110. W przypadku zastosowania w postępowaniu przygotowawczym poręczenia lub dozoru Policji, o przesłaniu do sądu aktu oskarżenia należy zawiadomić poręczającego lub jednostkę organizacyjną Policji sprawującą dozór nad podejrzanym.

§ 111. Zgodę na warunki skazania podejrzany wyraża w protokole przesłuchania podejrzanego lub w protokole końcowego zaznajomienia go z materiałami postępowania albo w odrębnym dokumencie.

§ 112. Jeżeli po dokonaniu uzgodnień, o których mowa w art. 335 § 1 k.p.k., nastąpi zmiana lub uzupełnienie zarzutów podejrzanemu, dokonuje się ponownych uzgodnień w tym zakresie.

Rozdział 6

Podjęcie na nowo i wznowienie umorzonego postępowania

§ 113. Podjąć na nowo umorzone śledztwo lub dochodzenie może prokurator, który wydał lub zatwierdził postanowienie o umorzeniu postępowania przygotowawczego, a prokurator jednostki wyższego stopnia tylko wtedy, gdy przejmuje sprawę do swego prowadzenia.

§ 114. Pismo zawierające żądanie wszczęcia lub podjęcia na nowo umorzonego postępowania przygotowawczego w sprawie, w której uprawomocniło się postanowienie o odmowie wszczęcia postępowania przygotowawczego albo o umorzeniu śledztwa lub dochodzenia, jeżeli nie uzasadnia wszczęcia lub podjęcia na nowo umorzonego postępowania, pozostawia się bez rozpoznania.

Rozdział 7

Nadzór procesowy prokuratora nad postępowaniem

§ 115. Prokurator rejonowy lub prokurator przez niego wyznaczony co najmniej raz w roku dokonuje kontroli dochodzeń prowadzonych przez organy posiadające uprawnienia oskarżycieli publicznych.

Rozdział 8

Terminy i zażalenia

§ 116. Po otrzymaniu zażalenia na postanowienie w przedmiocie środka zapobiegawczego oraz w przedmiocie zabezpieczenia majątkowego prokurator, uznając, że nie ma możliwości uchylecia lub zmiany tych postanowień, niezwłocznie przesyła zażalenie wraz z aktami sądowi, który wydał zaskarżone orzeczenie bądź jest właściwy do rozpoznania zażalenia, i przedstawia wniosek o podjęcie stosownego rozstrzygnięcia wraz z uzasadnieniem.

§ 117. Uznając, że nie ma podstaw do uwzględnienia zażalenia na postanowienie zamykające drogę do wydania wyroku, prokurator przedstawia je niezwłocznie właściwemu sądowi wraz z aktami sprawy i wnioskiem zawierającym jego stanowisko co do zasadności zażalenia.

Rozdział 9

Postępowanie w sprawach z oskarżenia prywatnego

§ 118. W przypadku wydania przez prokuratora postanowienia o odmowie wszczęcia postępowania z urzędu, pokrzywdzonego poucza się o prawie do złożenia aktu oskarżenia, ze wzmianką, że w przypadku wniesienia przez niego prywatnego aktu oskarżenia materiały sprawy zostaną na jego żądanie przesłane sądowi.

DZIAŁ IV

Współpraca międzynarodowa w sprawach karnych

Rozdział 1

Pomoc prawna

Oddział 1

Występowanie o zagraniczną pomoc prawną

§ 119. 1. Wniosek o udzielenie pomocy prawnej w sprawie karnej sporządza się w języku polskim, bez skrótów i poprawek. Wniosek podpisuje prokurator apelacyjny lub prokurator okręgowy i opatruje pieczęcią urzędową z nazwą prokuratury; pisma nie sporządza się odrębnie.

2. We wniosku przytacza się dokładny adres jednostki wraz z numerami telefonu i telefaksu, sygnaturę sprawy, dane personalne i adresy podejrzanych i świadków, z których udziałem mają być przeprowadzone czynności, a także określa się zwięźle stan faktyczny sprawy ze wskazaniem kwalifikacji prawnej czynu, którego postępowanie dotyczy, oraz wskazuje czynności wraz z uzasadnieniem konieczności ich przeprowadzenia.

3. Jeżeli wniosek dotyczy czynności z udziałem osób przebywających za granicą, wskazuje się dane umożliwiające organowi państwa obcego ich identyfikację, a w dalszej kolejności – miejsce pobytu.

§ 120. 1. Wniosek o przesłuchanie osoby zawiera katalog skierowanych do niej pytań.

2. W przypadku wniosku o przesłuchanie osoby w charakterze świadka, prokurator jednocześnie zwraca się do organu państwa obcego z prośbą o uprzedzenie jej o treści art. 233 k.k. oraz w razie potrzeby zapoznanie z treścią art. 182 lub 183 § 1 k.p.k.

3. W przypadku wnoszenia o przesłuchanie podejrzanego prokurator zwraca się do organu państwa obcego z prośbą o uprzednie pouczenie go o obowiązkach i przysługujących mu uprawnieniach.

§ 121. 1. Jeżeli wniosek o przesłuchanie osoby zawiera prośbę o przesłuchanie świadka lub biegłego w formie wideo-konferencji, dodatkowo wskazuje się organ i nazwiska osób, które będą przeprowadzały czynność, oraz przyczyny, dla których nie jest pożądane lub możliwe osobiste stawiennictwo świadka lub biegłego.

2. Jeżeli wniosek zawiera prośbę o przesłuchanie świadka lub biegłego w formie konferencji telefonicznej, wskazuje się, oprócz danych wymienionych w ust. 1, informację o tym, że świadek lub biegły wyraża gotowość do udziału w czynności w takiej formie.

§ 122. Do wniosku o udzielenie pomocy prawnej dołącza się wyciąg z powołanych w nim przepisów k.k. łącznie z przepisami dotyczącymi przedawnienia, z powołanych przepisów k.p.k. i innych ustaw, jeżeli ich treść nie została przytoczona we wniosku.

§ 123. 1. Jeżeli umowa międzynarodowa lub porozumienie przewidują bezpośrednią wymianę wniosków o pomoc prawną pomiędzy właściwymi organami państw obcych, we wniosku powołuje się te postanowienia.

2. Jeżeli umowa o obrocie prawnym nie przewiduje bezpośredniej wymiany wniosków o pomoc prawną pomiędzy właściwymi organami państw obcych, wniosek taki przesyła się w dwóch egzemplarzach do Prokuratury Generalnej, która przesyła je do właściwego organu państwa obcego.

§ 124. Wniosek o przesłuchanie obywatela polskiego, w charakterze podejrzanego, świadka lub biegłego, prokurator apelacyjny lub prokurator okręgowy może przesłać bezpośrednio do właściwego konsula.

§ 125. 1. W sprawach skomplikowanych lub szczególnej wagi prokurator może zwrócić się o dopuszczenie go przez organ państwa obcego do udziału w czynnościach wymienionych we wniosku.

2. Wyjazd prokuratora w celu wzięcia udziału w czynnościach przeprowadzanych za granicą wymaga zgody prokuratora apelacyjnego lub prokuratora okręgowego.

§ 126. Jeżeli osoba przebywa na terytorium państwa, z którym Rzeczpospolita Polska nie zawarła umowy o obrocie prawnym, dokumenty doręcza się wraz z tłumaczeniem drogą pocztową za zwrotnym pokwitowaniem odbioru.

§ 127. 1. Wniosek o powołanie wspólnego zespołu śledczego, o którym mowa w art. 589c k.p.k., kierownik jednostki kieruje do Prokuratora Generalnego.

2. Wniosek określa przesłanki uzasadniające powołanie zespołu polskiego, przewidziane w art. 589c § 1 k.p.k., a także elementy, które powinno zawierać porozumienie o powołaniu takiego zespołu, wymienione w art. 589b § 3 k.p.k.

§ 128. 1. Tryb określony w § 127 ust. 1 stosuje się także w przypadku delegowania prokuratora do zespołu, o którym mowa w art. 589d § 1 k.p.k., chyba że wniosek o delegowanie właściwy organ państwa współpracującego skieruje bezpośrednio do Prokuratora Generalnego.

2. W przypadku pozyskania informacji, o której mowa w art. 589e § 1 k.p.k., prokurator uczestniczący w pracach zespołu przedstawia niezwłocznie prokuratorowi przełożonemu informację na piśmie.

Oddział 2

Wykonywanie wniosków o udzielenie pomocy prawnej

§ 129. Wniosek organu państwa obcego o dopuszczenie do udziału w czynnościach jego przedstawiciela rozpoznaje prokurator apelacyjny lub prokurator okręgowy właściwy dla miejsca dokonania tych czynności.

§ 130. Oryginały protokołów z czynności przeprowadzanych w ramach realizacji wniosku, bez skrótów i opatrzone pieczęcią urzędową, przekazywane są stronie wzywającej, zaś odpisy pozostawia się w aktach podręcznych prokuratora.

§ 131. Jeżeli otrzymany wniosek zawiera prośbę o dokonanie czynności poza właściwością miejscową danej jednostki, przekazuje się go niezwłocznie właściwej prokuraturze apelacyjnej lub okręgowej z jednoczesnym powiadomieniem o tym stronie wzywającej.

§ 132. W przypadku otrzymania wniosku niezawierającego informacji umożliwiających jego wykonanie, prokurator zwraca się do strony wzywającej o jego uzupełnienie lub wyjaśnienia w tym zakresie.

Rozdział 2

Przejęcie i przekazanie ścigania karnego

§ 133. 1. Wniosek, o którym mowa w art. 591 § 1 k.p.k., zawiera:

- 1) oznaczenie organu wzywającego i wskazanie adresu numeru telefonu i telefaksu, a w miarę możliwości także osoby wyznaczonej do kontaktu oraz jej adresu poczty elektronicznej;
- 2) przedmiot i podstawę wniosku;
- 3) imię, nazwisko, datę i miejsce urodzenia, obywatelstwo, miejsce zamieszkania lub pobytu oraz imiona rodziców podejrzanego;
- 4) zwięzły opis stanu faktycznego oraz informacje dotyczące rozmiaru szkody.

2. Do wniosku dołącza się akta sprawy zawierające uwierzytelnione odpisy materiału dowodowego oraz wyciąg z przepisów karnych dotyczących kwalifikacji czynu będącego przedmiotem postępowania oraz przedawnienia karalności czynu.

3. Wniosek podlega tłumaczeniu przez tłumacza przysięgłego na język urzędowy państwa wezwanego lub inny wskazany język, chyba że umowa międzynarodowa lub porozumienie stanowi inaczej. Załączniki do wniosku tłumaczy się tylko wtedy, gdy umowa lub porozumienie tak stanowi.

§ 134. W sprawie, w której przejęte postępowanie karne zawiera wniosek pokrzywdzonego o naprawienie szkody, prokurator, kierując do sądu akt oskarżenia, składa i popiera ten wniosek.

§ 135. 1. W razie uwzględnienia wniosku o przejęcie ścigania przez organy państwa obcego wobec osoby tymczasowo aresztowanej w Rzeczypospolitej Polskiej, prokurator sporządza nakaz wydania i przetransportowania oskarżonego do granicy Rzeczypospolitej Polskiej w uzgodnionym uprzednio terminie.

2. Prokurator przesyła nakaz dyrektorowi właściwego aresztu śledczego.

§ 136. 1. Wraz z osobą tymczasowo aresztowaną przekazuje się organowi państwa obcego dowody rzeczowe, o ile ich charakter na to pozwala.

2. O ile postanowiono o przekazaniu dowodów rzeczowych organowi państwa obcego w przypadkach innych niż określone w ust. 1, prokurator zwraca się do organu państwa obcego o wskazanie czasu, miejsca i sposobu ich przekazania.

§ 137. Jeżeli podejrzany nie posiada dokumentu uprawniającego do przekroczenia granicy państwa, prokurator, przed przekazaniem dyrektorowi aresztu śledczego nakazu, o którym mowa w § 135, zwraca się o wydanie stosownego dokumentu do urzędu konsularnego lub przedstawicielstwa dyplomatycznego w Rzeczypospolitej Polskiej państwa, którego obywatelem jest tymczasowo aresztowany, a jeżeli nie jest to możliwe, występuje o wydanie dokumentu, o którym mowa w art. 268 pkt 2 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach (Dz. U. poz. 1650 oraz z 2014 r. poz. 463 i 1004).

Rozdział 3

Ekstradycja

Oddział 1

Wystąpienie z wnioskiem do państwa obcego o wydanie osoby ściganej

§ 138. 1. Wniosek o wydanie osoby ściganej zawiera w szczególności:

- 1) oznaczenie organu wzywającego i wskazanie adresu numeru telefonu i telefaksu, a w miarę możliwości także osoby wyznaczonej do kontaktu oraz jej adresu poczty elektronicznej;
- 2) przedmiot i podstawę wniosku;
- 3) imię, nazwisko, obywatelstwo, datę i miejsce urodzenia, miejsce zamieszkania lub pobytu oraz imiona rodziców osoby ściganej;
- 4) opis czynów, w związku z którymi wnioskuje się o wydanie, czas i miejsce ich popełnienia oraz kwalifikację prawną;
- 5) informacje o przedawnieniu karalności.

2. Do wniosku dołącza się:

- 1) odpis postanowienia o tymczasowym aresztowaniu;
- 2) odpis listu gończego;
- 3) tekst przepisów mających zastosowanie w sprawie, w tym tekst przepisów o przedawnieniu;
- 4) w miarę możliwości fotografię lub inne materiały identyfikujące osobę ściganą.

§ 139. Wniosek o wydanie osoby ściganej kierownik jednostki przesyła do Prokuratury Generalnej w celu przekazania go Ministrowi Sprawiedliwości.

§ 140. Prokurator, który wnioskował o wydanie osoby ściganej, zawiadamia areszt śledczy, w którym osadzono tę osobę, jakie postępowanie było podstawą wydania, a także, że ta osoba nie może być bez zgody państwa wydającego ścigana, skazana ani pozbawiona wolności w celu wykonania kary pozbawienia wolności za inne przestępstwo popełnione przed dniem wydania niż to, w związku z którym nastąpiło wydanie.

Oddział 2

Wydanie osoby ściganej na wniosek państwa obcego

§ 141. 1. Czynności zastrzeżone dla prokuratora są wykonywane przez prokuratora właściwej prokuratury okręgowej.

2. W przypadku stwierdzenia, że uzyskanie dowodów obywatelstwa polskiego nastąpiło z naruszeniem prawa, występuje się o unieważnienie właściwych dokumentów.

3. Jeżeli w toku czynności zajdzie potrzeba uzyskania dodatkowych informacji od organu występującego o ekstradycję, zebrane materiały wraz z odpowiednim wnioskiem przedstawia się Prokuraturze Generalnej.

§ 142. Zawiadamiając bezpośrednio organ ścigający państwa obcego i Prokuraturę Generalną o zastosowaniu przez sąd tymczasowego aresztowania cudzoziemca, podaje się datę zatrzymania.

Rozdział 4

Postępowanie w stosunku do cudzoziemców i osób korzystających z immunitetów

§ 143. Osobie przebywającej na terytorium państwa, z którym Rzeczpospolita Polska nie ma zawartej umowy o obrocie prawnym, doręcza się pismo wraz z tłumaczeniem przesyłką pocztową za zwrotnym pokwitowaniem odbioru.

§ 144. 1. O zastosowaniu przez sąd i uchyleniu tymczasowego aresztowania w odniesieniu do obywateli państw obcych, z którymi Rzeczpospolita Polska nie utrzymuje stosunków dyplomatycznych, oraz osób korzystających z prawa azylu, zawiadomienie kieruje się do ministra właściwego do spraw zagranicznych, a jego kopię przesyła się do Prokuratury Generalnej.

2. Zawiadomienie o zastosowaniu tymczasowego aresztowania, o którym mowa w ust. 1 oraz art. 612 k.p.k., zawiera, poza danymi osobowymi, określeniem obywatelstwa i miejsca zamieszkania, oznaczenie dokumentu tożsamości, treść przedstawionego zarzutu wraz z kwalifikacją prawną czynu i podstawą prawną tymczasowego aresztowania, datę zatrzymania i miejsce osadzenia.

3. O udzieleniu zezwolenia właściwemu przedstawicielowi dyplomatycznemu lub konsularnemu na widzenie z tymczasowo aresztowanym cudzoziemcem decyduje prokurator apelacyjny lub prokurator okręgowy albo wyznaczony prokurator, mając na uwadze zasady i terminy określone w konwencji konsularnej i innych umowach międzynarodowych, jeżeli zawarte zostały z państwem, którego obywatelem jest tymczasowo aresztowany.

§ 145. Prokurator bezzwłocznie powiadamia, za pośrednictwem Prokuratora Generalnego, ministra właściwego do spraw zagranicznych o wszczęciu postępowania karnego, dotyczącego osoby korzystającej z immunitetu dyplomatycznego lub konsularnego.

Rozdział 5

Współpraca w ramach Unii Europejskiej

Oddział 1

Przekazywanie osób ściganych na podstawie europejskiego nakazu aresztowania i poszukiwania międzynarodowe

§ 146. 1. Jeżeli miejsce pobytu osoby ściganej jest znane, właściwy prokurator okręgowy lub apelacyjny wraz z wnioskiem o wydanie europejskiego nakazu aresztowania, zwanego dalej „nakazem”, wnosi do sądu okręgowego o przekazanie nakazu właściwemu organowi sądowemu państwa wykonania nakazu.

2. W przypadku gdy osoba ścigana, której miejsce pobytu jest znane, przebywa na terytorium państwa uczestniczącego w Systemie Informacyjnym Schengen, zwanym dalej „SIS”, przesyła się, w formie dokumentu elektronicznego, odpis nakazu w formacie PDF i jego tłumaczenie na język angielski w formacie DOC, TXT lub RTF, w sposób zapewniający poufność i integralność przekazywanych danych, bezpośrednio na adres poczty elektronicznej Biura SIRENE, po czym dokonuje się bezzwłocznie wprowadzenia danych tej osoby do SIS; przepis § 162 ust. 1 stosuje się odpowiednio.

3. W przypadku gdy miejsce pobytu osoby ściganej nie jest znane, a istnieje podejrzenie, że osoba ścigana może przebywać na terytorium państwa uczestniczącego w SIS, przesyła się, w formie dokumentu elektronicznego, odpis nakazu w formacie PDF i jego tłumaczenie na język angielski w formacie DOC, TXT lub RTF wraz z wnioskiem o wdrożenie poszukiwań międzynarodowych, w formacie PDF, w sposób zapewniający poufność i integralność przekazywanych danych, bezpośrednio na adres poczty elektronicznej Biura SIRENE, po czym dokonuje się bezzwłocznie wprowadzenia danych tej osoby do SIS. Odpis wniosku o wdrożenie poszukiwań międzynarodowych wraz z informacją o przekazaniu odpisu nakazu i jego tłumaczenia na język angielski do Biura SIRENE przesyła się do wiadomości Prokuraturze Generalnej; przepis § 162 ust. 1 stosuje się odpowiednio.

4. W przypadku ustalenia, że osoba ścigana przebywa, lub gdy istnieje podejrzenie, że może ona przebywać na terytorium państwa uczestniczącego w SIS, niebędącego państwem członkowskim Unii Europejskiej, przepisy ust. 2 i 3 stosuje się odpowiednio.

5. Przejęcia osoby ściganej przekazywanej do Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie nakazu dokonuje właściwy prokurator po bezpośrednich uzgodnieniach z organem sądowym państwa wykonania nakazu albo po uzgodnieniach za pośrednictwem Prokuratury Generalnej albo punktów kontaktowych Europejskiej Sieci Sądowniczej.

6. Prokurator zawiadamia areszt śledczy, w którym osadzono osobę przekazaną, jakie postępowanie było podstawą przekazania, a także, że osoba przekazana nie może być bez zgody organu sądowego państwa wykonania nakazu ścigana, skazana ani pozbawiona wolności w celu wykonania kary pozbawienia wolności za inne przestępstwo popełnione przed dniem przekazania, niż to, w związku z którym nastąpiło przekazanie.

§ 147. Organem uprawnionym do przyjęcia nakazu, wydanego przez organ innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej, jest właściwy miejscowo prokurator okręgowy.

§ 148. O każdym przypadku wystąpienia do sądu okręgowego o wydanie nakazu oraz o przyjęciu nakazu od organu państwa członkowskiego Unii Europejskiej, a także o decyzji sądu w tym zakresie prokurator okręgowy niezwłocznie informuje Prokuraturę Generalną. Prokuraturę Generalną należy również informować o niedotrzymaniu terminów wydania postanowienia w przedmiocie przekazania osoby ściganej, określonych w art. 607m k.p.k., oraz o wystąpieniu przeszkód w jej przekazaniu, o których mowa w art. 607n § 2 k.p.k.

Oddział 2

Obrót prawny związany z wykonywaniem orzeczeń

§ 149. O wykonanie postanowienia o zatrzymaniu dowodów lub mającego na celu zabezpieczenie mienia występuje prokurator właściwej prokuratury apelacyjnej lub prokuratury okręgowej.

§ 150. Wystąpienie o wykonanie, chociażby nieprawomocnego, postanowienia o zatrzymaniu dowodów lub mającego na celu zabezpieczenie mienia kieruje się bezpośrednio do właściwego organu sądowego innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej, chyba że oświadczenie złożone przez inne państwo członkowskie Unii Europejskiej stanowi inaczej.

§ 151. Prokurator, który występował o wykonanie postanowienia o zatrzymaniu dowodów lub mającego na celu zabezpieczenie mienia, w razie potrzeby prowadzi konsultacje z organem sądowym innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej, a w szczególności przekazuje, na żądanie tego organu, dalsze niezbędne informacje umożliwiające wykonanie tego postanowienia.

§ 152. Orzeczenie organu sądowego innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej o zatrzymaniu dowodów lub mające na celu zabezpieczenie mienia wykonuje prokurator właściwej miejscowo prokuratury okręgowej albo prokurator prokuratury rejonowej pod nadzorem prokuratury okręgowej.

§ 153. Po ustaleniu, że dowody lub mienie znajdują się lub są przechowywane na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i nie zachodzą przesłanki do odmowy wykonania orzeczenia, prokurator wydaje postanowienie w przedmiocie wykonania tego orzeczenia bez konieczności wydania postanowienia o zatrzymaniu dowodów lub o zabezpieczeniu mienia na podstawie przepisów k.p.k.

§ 154. Jeżeli okaże się, że dowody lub mienie, których dotyczy orzeczenie sądowe organu innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej, znajdują się lub są przechowywane na obszarze właściwości różnych prokuratur okręgowych, jednostka, do której wpłynęło orzeczenie, przekazuje niezwłocznie jego odpisy wszystkim właściwym miejscowo prokuraturom okręgowym, powiadamiając o tym organ sądowy państwa członkowskiego Unii Europejskiej, który wystąpił z orzeczeniem. W tym przypadku każda z właściwych miejscowo jednostek bada, czy nie zachodzą przesłanki do odmowy wykonania orzeczenia, jak również wydaje postanowienie w przedmiocie wykonania tego orzeczenia.

§ 155. Decyzję o wstrzymaniu wykonania orzeczenia o zatrzymaniu dowodów lub mającego na celu zabezpieczenie mienia prokurator podejmuje najpóźniej w momencie wydawania postanowienia w przedmiocie wykonania tych orzeczeń.

Oddział 3

Zapobieganie konfliktom jurysdykcyjnym

§ 156. Wystąpienie, o którym mowa w art. 592a § 1 k.p.k., zawiera:

- 1) oznaczenie organu występującego, ze wskazaniem jego adresu, numeru telefonu, telefaksu i adresu poczty elektronicznej;
- 2) datę oraz miejsce wystąpienia;
- 3) dane określające tożsamość i obywatelstwo podejrzanego lub oskarżonego, a także pokrzywdzonego;
- 4) sygnaturę sprawy i oznaczenie etapu toczącego się postępowania karnego;
- 5) przytoczenie opisu i kwalifikacji prawnej czynu;
- 6) zwięzły opis stanu faktycznego sprawy;
- 7) informację o zastosowaniu tymczasowego aresztowania albo innego środka polegającego na pozbawieniu wolności;
- 8) inne informacje, które mogą mieć istotne znaczenie dla ustalenia toczącego się postępowania co do tego samego czynu tej samej osoby w innym państwie członkowskim Unii Europejskiej.

§ 157. 1. Prokurator udziela odpowiedzi na wystąpienie sądu lub innego organu państwa członkowskiego Unii Europejskiej, która zawiera informacje o:

- 1) tym, czy toczy się lub toczyło się postępowanie karne co do tego samego czynu tej samej osoby w Rzeczypospolitej Polskiej;
- 2) właściwym organie, który prowadzi lub prowadził postępowanie karne co do tego samego czynu tej samej osoby w Rzeczypospolitej Polskiej, z podaniem jego adresu, numeru telefonu, telefaksu i adresu poczty elektronicznej oraz wskazuje etap toczącego się postępowania karnego lub rodzaj orzeczenia kończącego postępowanie karne.

2. W przypadku nieposiadania informacji, o których mowa w ust. 1, prokurator występuje do Prokuratora Generalnego o informację o właściwym organie, który prowadzi lub prowadził postępowanie karne co do tego samego czynu tej samej osoby w Rzeczypospolitej Polskiej.

3. W przypadku uzyskania informacji, prokurator przekazuje wystąpienie sądu lub innego organu państwa członkowskiego Unii Europejskiej do właściwego organu prowadzącego postępowanie karne co do tego samego czynu tej samej osoby w Rzeczypospolitej Polskiej. W przypadku uzyskania informacji, że nie toczy się lub nie toczyło się postępowanie karne co do tego samego czynu tej samej osoby w Rzeczypospolitej Polskiej, prokurator udziela odpowiedzi sądowi lub innemu organowi państwa członkowskiego Unii Europejskiej.

§ 158. Wystąpienie oraz odpowiedź na wystąpienie może nastąpić przy użyciu urządzeń służących do automatycznego przesyłania danych, w sposób umożliwiający stwierdzenie autentyczności tych dokumentów.

§ 159. 1. W przypadku prowadzenia konsultacji przez kilka jednostek w związku z tym samym wystąpieniem właściwego sądu lub innego organu państwa członkowskiego Unii Europejskiej lub zbiegiem wystąpień odnośnie do postępowania karnego co do tego samego czynu tej samej osoby, nadzór nad przebiegiem konsultacji sprawuje Prokurator Generalny.

2. Konsultacje, o których mowa w art. 592c § 1 k.p.k., przeprowadza się w języku uzgodnionym między prokuratorem a właściwym sądem lub innym organem państwa członkowskiego Unii Europejskiej.

Rozdział 6

Dostęp do danych Systemu Informacyjnego Schengen (SIS) oraz Wizowego Systemu Informacyjnego (VIS)

§ 160. Prokurator apelacyjny oraz prokurator okręgowy zapewniają całodobowy kontakt z Biurem SIRENE poprzez zorganizowanie systemu dyżurów pełnionych przez prokuratorów kierowanej przez siebie jednostki.

§ 161. Przetwarzanie danych SIS odbywa się z wykorzystaniem Centralnej Bazy Danych Systemu Informatycznego Prokuratury.

§ 162. 1. Wpisów danych SIS w sprawach pozostających na etapie postępowania przygotowawczego dokonują prokuratury apelacyjne i prokuratury okręgowe.

2. Wprowadzenia danych SIS dotyczących osób, o których mowa w art. 3 ust. 1 pkt 1 lub 2 ustawy z dnia 24 sierpnia 2007 r. o udziale Rzeczypospolitej Polskiej w Systemie Informacyjnym Schengen oraz Wizowym Systemie Informacyjnym (Dz. U. z 2014 r. poz. 1203), zwanej dalej „ustawą o SIS oraz VIS”, dokonuje się bezzwłocznie w przypadku ustalenia, że osoba poszukiwana przebywa lub zaistnienia podejrzenia, że może ona przebywać na terytorium państwa uczestniczącego w SIS.

3. Wprowadzenia danych SIS dotyczących osób, o których mowa w art. 3 ust. 1 pkt 3 ustawy o SIS oraz VIS, i przedmiotów, o których mowa w art. 3 ust. 1 pkt 7 ustawy o SIS oraz VIS, można dokonywać w przypadku ustalenia, że osoby te przebywają, a przedmioty te znajdują się lub zaistnienia podejrzenia, że osoby te mogą przebywać, a przedmioty te mogą znajdować się na terytorium państwa uczestniczącego w SIS oraz gdy uzasadnia to waga lub charakter sprawy.

§ 163. 1. Prokurator prowadzący lub nadzorujący postępowanie przygotowawcze w sprawie, w której podjęto czynności poszukiwawcze za pośrednictwem SIS, bezzwłocznie zmienia lub usuwa dane niezgodne z prawem, niedokładne lub nieaktualne.

2. Bezpośrednio po przekazaniu osoby, o której mowa w art. 3 ust. 1 pkt 1 lub 2 ustawy o SIS oraz VIS, uchyleniu nakazu albo w przypadku, gdy nastąpiło przedawnienie karalności przestępstwa, dokonuje się usunięcia danych niezgodnych z prawem lub nieaktualnych.

3. Prokurator, do którego zadań należy wykonywanie czynności z zakresu obrotu prawnego z zagranicą, nie rzadziej niż co 6 miesięcy, żąda od właściwego prokuratora nadesłania informacji o stanie spraw, w których wprowadzono dane SIS, i podejmuje działania zmierzające do zapewnienia aktualności tych danych.

§ 164. W przypadku stwierdzenia wprowadzenia danych SIS przez organ innego państwa, które wymaga zastrzeżenia w SIS z uwagi na zaistnienie przesłanki, o której mowa w art. 604 § 1 pkt 1 albo art. 607p § 1 pkt 4 lub § 2 k.p.k., prokurator, do którego zadań należy wykonywanie czynności z zakresu obrotu prawnego z zagranicą, niezwłocznie informuje Biuro SIRENE o konieczności dokonania takiego zastrzeżenia.

§ 165. W przypadku zaistnienia potrzeby uzyskania wglądu do danych VIS, z zastrzeżeniem wynikającym z art. 7 ust. 1 pkt 1–3 ustawy o SIS oraz VIS, prokurator apelacyjny lub prokurator okręgowy zwraca się w tej sprawie do Komendanta Głównego Policji jako centralnego punktu dostępu do Krajowego Systemu Informatycznego, o którym mowa w art. 7 ust. 2 pkt 1 ustawy o SIS oraz VIS.

DZIAŁ V

Udział prokuratora w postępowaniu sądowym w sprawach karnych

Rozdział 1

Udział prokuratora w postępowaniu przed sądem pierwszej instancji

§ 166. 1. Do udziału w rozprawie (posiedzeniu) wyznacza się prokuratora, który w danej sprawie prowadził postępowanie przygotowawcze lub był jej współreferentem, nadzorował postępowanie przygotowawcze albo sporządził akt oskarżenia. Wyznaczenie innego prokuratora jest dopuszczalne wyłącznie w uzasadnionych przypadkach; wyznacza się wówczas prokuratora dobrze zaznajomionego ze sprawą. Przepis § 60 stosuje się odpowiednio.

2. W sprawach skomplikowanych, a także w przypadku, gdy postępowanie prowadził zespół prokuratorów albo przemawia za tym dobro postępowania, do udziału w rozprawie (posiedzeniu) można wyznaczyć więcej niż jednego prokuratora.

§ 167. W sprawach, w których funkcje oskarżycielskie przed sądami rejonowymi wykonują przedstawiciele innych organów, prokurator zapoznaje się z treścią orzeczeń i w miarę potrzeby zaskarża je. Organom tym prokurator udziela wskazówek i zaleceń w wypełnianiu funkcji oskarżycielskiej.

§ 168. 1. Prokurator informuje przełożonego o zastosowaniu przez sąd art. 387 k.p.k.

2. Przełożony, niezależnie od prokuratora, może złożyć wniosek o sporządzenie na piśmie uzasadnienia orzeczenia.

3. W przypadku określonym w ust. 2, po uzyskaniu sporządzonego na piśmie uzasadnienia orzeczenia, przełożony może wyznaczyć innego prokuratora niż uczestniczący w rozprawie do dokonania oceny zasadności orzeczenia. Ocenę taką poprzedza zapoznanie się z aktami danej sprawy. W razie stwierdzenia braku podstaw do zaskarżenia orzeczenia prokurator przedstawia swoją ocenę na piśmie.

Rozdział 2

Środki odwoławcze

§ 169. Środek odwoławczy od orzeczenia sądu pierwszej instancji przesyła do sądu prokurator, który skierował akt oskarżenia lub prowadził sprawę w postępowaniu przed sądem.

§ 170. Przy powoływaniu się na dowód należy w uzasadnieniu środka odwoławczego wskazać numer karty akt sprawy, a także postanowienie o ujawnieniu dowodu.

Rozdział 3

Udział prokuratora w postępowaniu przed sądem odwoławczym

§ 171. 1. Do udziału w postępowaniu przed sądem odwoławczym wyznacza się prokuratora, który był wyznaczony do udziału w postępowaniu przed sądem pierwszej instancji. Jeżeli prokurator nie może wziąć udziału w postępowaniu lub ze względów organizacyjnych byłoby to niecelowe, przepis § 56 stosuje się.

2. W postępowaniu przed sądem odwoławczym przepis § 60 stosuje się odpowiednio.

§ 172. O cofnięciu środka odwoławczego zawiadamia się prokuratora, który zaskarżył orzeczenie, podając mu motywy tej decyzji.

§ 173. Akta podręczne zwraca się właściwej jednostce, podając w miarę potrzeby główne motywy stanowiska sądu odwoławczego oraz ocenę tego stanowiska.

§ 174. Zwracając akta podręczne prokuratorowi okręgowemu lub rejonowemu, powiadamia się go o dostrzeżonych w postępowaniu odwoławczym uchybieniach postępowania przygotowawczego lub sądowego, a w miarę potrzeby podejmuje się odpowiednie środki oddziaływania służbowego.

Rozdział 4

Zaskarżanie prawomocnych orzeczeń

§ 175. 1. W razie stwierdzenia w orzeczeniu sądu odwoławczego uchybień wymienionych w art. 439 k.p.k. lub innego rażącego naruszenia prawa, o którym mowa w art. 523 k.p.k., wniosek o doręczenie orzeczenia kieruje do sądu odwoławczego odpowiednio naczelnik właściwego wydziału prokuratury apelacyjnej lub prokuratury okręgowej.

2. Kasację od orzeczenia, o którym mowa w ust. 1, sporządzoną przez prokuratora prokuratury apelacyjnej lub prokuratury okręgowej, wnosi do Sądu Najwyższego za pośrednictwem sądu odwoławczego odpowiednio prokurator apelacyjny lub prokurator okręgowy.

3. Odpowiedź na kasację składa odpowiednio prokurator prokuratury apelacyjnej lub okręgowej w terminie 14 dni od dnia otrzymania kasacji innej strony. Uznając kasację za oczywiście bezzasadną, prokurator zarządza przesłanie odpowiedzi przesyłką poleconą za zwrotnym pokwitowaniem odbioru podmiotom wymienionym w art. 530 § 5 k.p.k., o czym informuje sąd, a po nadejściu zwrotnych pokwitowań jej odbioru przesyła je do sądu w ślad za odpowiedzią na kasację.

4. W przypadku niesporządzenia przez sąd odwoławczy uzasadnienia orzeczenia w czasie powodującym zagrożenie upływu terminu, o którym mowa w art. 524 § 3 k.p.k., prokurator apelacyjny lub prokurator okręgowy, na 2 miesiące przed upływem tego terminu, zawiadamia o tym prezesa sądu odwoławczego.

§ 176. 1. Wniosek o wniesienie przez Prokuratora Generalnego kasacji w trybie art. 521 k.p.k. składa odpowiednio prokurator apelacyjny albo prokurator okręgowy. W przypadku gdy kasacja ma być wniesiona na niekorzyść oskarżonego, wniosek taki składa się nie później niż na 4 miesiące od daty uprawomocnienia się orzeczenia.

2. Wraz z wnioskiem, o którym mowa w ust. 1, przesyła się akta główne oraz akta podręczne sprawy.

§ 177. 1. Uznając potrzebę wznowienia postępowania sądowego z urzędu lub na skutek wniosku uprawnionej osoby, kierownik jednostki, w której prowadzono sprawę, przedstawia kierownikowi jednostki wyższego stopnia stosowny wniosek wraz z aktami sprawy.

2. W razie uznania wniosku za niezasadny pozostawia się go bez rozpoznania i powiadamia o tym zainteresowanego, podając motywy odmowy.

3. W sprawie, w której akt oskarżenia wniosł prokurator okręgowy, wniosek o skierowanie do sądu wniosku o wznowienie postępowania z urzędu lub zasługujący na uwzględnienie wniosek uprawnionej osoby o wznowienie postępowania przesyła się prokuratorowi apelacyjnemu.

4. Wniosek o wznowienie postępowania przesyła do właściwego sądu odpowiednio prokurator apelacyjny lub prokurator okręgowy.

§ 178. Do udziału prokuratora Prokuratury Generalnej przed Sądem Najwyższym w postępowaniu kasacyjnym i dotyczącym wznowienia postępowania stosuje się odpowiednio przepisy rozdziału 3.

DZIAŁ VI

Udział prokuratora w postępowaniu wykonawczym

§ 179. 1. W przypadku ujawnienia okoliczności dających podstawę do odwołania odroczenia, przerwy w wykonaniu kary pozbawienia wolności lub warunkowego przedterminowego zwolnienia albo do podjęcia zawieszono postępowania wykonawczego, prokurator bezzwłocznie występuje do sądu ze stosownym wnioskiem.

2. Przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio do warunkowego zawieszenia wykonania kary pozbawienia wolności i warunkowego umorzenia postępowania.

§ 180. Prokurator bierze udział w posiedzeniach sądu, gdy sąd pierwszej lub drugiej instancji rozstrzyga w przedmiocie:

- 1) odroczenia wykonania kary oraz warunkowego zawieszenia wykonania kary;
- 2) zamiany kary grzywny lub kary ograniczenia wolności na zastępczą karę pozbawienia wolności;
- 3) wykonania kary pozbawienia wolności po zwolnieniu skazanego ze szpitala psychiatrycznego lub zakładu leczenia odwykowego;
- 4) zarządzenia wykonania kary pozbawienia wolności warunkowo zawieszonoj oraz odwołania warunkowego przedterminowego zwolnienia;
- 5) udzielenia zezwolenia na odbycie kary pozbawienia wolności w systemie dozoru elektronicznego oraz uchylenia takiego zezwolenia;
- 6) warunkowego przedterminowego zwolnienia.

DZIAŁ VII

Postępowanie o ulaskawienie

§ 181. Jeżeli z treści otrzymanego pisma wynika, że zawiera ono prośbę o ulaskawienie, prokurator przesyła je do właściwego sądu pierwszej instancji.

§ 182. 1. Uznając potrzebę wszczęcia postępowania o ulaskawienie z urzędu, prokurator przedstawia kierownikowi jednostki wyższego stopnia umotywowany wniosek wraz z aktami sprawy i odpowiednimi dokumentami.

2. W przypadku przewidzianym w art. 568 k.p.k. prokurator występuje równocześnie do Prokuratora Generalnego z wnioskiem o wstrzymanie wykonania kary lub zarządzenie przerwy w jej wykonaniu.

DZIAŁ VIII

Czynności prokuratora w sprawach odpowiedzialności podmiotów zbiorowych

§ 183. W sprawach przeciwko podejrzanym o czyny zabronione określone w art. 16 ustawy z dnia 28 października 2002 r. o odpowiedzialności podmiotów zbiorowych za czyny zabronione pod groźbą kary (Dz. U. z 2012 r. poz. 768, z późn. zm.¹¹⁾) powiadomienia, o którym mowa w art. 21 ust. 4 tej ustawy, dokonuje na piśmie prokurator, jeżeli prowadzi lub nadzoruje postępowanie przygotowawcze lub wnosi akt oskarżenia albo składa wniosek o warunkowe umorzenie postępowania. Kopię powiadomienia i dowód jego doręczenia podmiotowi zbiorowemu dołącza się do akt postępowania.

§ 184. 1. Wniosek o pociągnięcie podmiotu zbiorowego do odpowiedzialności składa prokurator, który wniósł akt oskarżenia albo złożył wniosek o warunkowe umorzenie postępowania w sprawie przeciwko osobie, za której czyn zabroniony podmiot zbiorowy może ponieść odpowiedzialność.

2. W sprawach, w których akt oskarżenia albo wniosek o warunkowe umorzenie postępowania kieruje bezpośrednio do sądu inny uprawniony organ, wniosek składa prokurator rejonowy, na którego obszarze właściwości mieści się siedziba tego sądu.

3. Przepis ust. 2 stosuje się odpowiednio w sprawach o przestępstwa skarbowe, w których sąd orzekł o zezwoleniu na dobrowolne poddanie się odpowiedzialności.

§ 185. Wniosek o pociągnięcie podmiotu zbiorowego do odpowiedzialności przesyła do sądu bezpośredni przełożony w stosunku do prokuratora składającego wniosek.

§ 186. 1. W rozprawie bierze udział prokurator, który złożył wniosek o pociągnięcie podmiotu zbiorowego do odpowiedzialności.

2. Przepisu ust. 1 nie stosuje się, gdy względy organizacyjne przemawiają za udziałem w rozprawie prokuratora równorzędnej jednostki, na której obszarze właściwości mieści się siedziba sądu właściwego do rozpoznania sprawy. W takim przypadku akta podręczne sprawy przekazuje się kierownikowi właściwej równorzędnej jednostki z odpowiednim wnioskiem.

3. Środki odwoławcze wnosi do sądu prokurator, który uczestniczył w rozprawie.

DZIAŁ IX

Postępowanie w sprawie skargi na przewlekłość postępowania przygotowawczego

§ 187. 1. Prokurator, do którego wniesiono skargę na przewlekłość postępowania przygotowawczego w trybie ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki (Dz. U. Nr 179, poz. 1843 oraz z 2009 r. Nr 61, poz. 498), zwanej dalej „ustawą o skardze”, po stwierdzeniu swojej właściwości oraz zbadaniu wymogów formalnych skargi przekazuje ją niezwłocznie wraz z aktami głównymi postępowania przygotowawczego sądowi właściwemu do rozpoznania skargi z wnioskiem zawierającym stanowisko co do zasadności skargi.

2. Przed przekazaniem akt prokurator zapewnia możliwość dalszego prowadzenia postępowania przygotowawczego przez sporządzenie niezbędnych odpisów lub kserokopii z akt sprawy.

§ 188. O wniesieniu skargi na przewlekłość postępowania przygotowawczego prokurator zawiadamia niezwłocznie kierownika jednostki wyższego stopnia, przedstawiając mu równocześnie pisemne stanowisko w przedmiocie zasadności skargi.

§ 189. Prokurator przełożony, któremu sąd doręczył odpis skargi w trybie art. 10 ust. 2a ustawy o skardze, zapewnia udział w postępowaniu przed sądem wyznaczonego prokuratora.

§ 190. W razie uwzględnienia skargi dotyczącej przewlekłości postępowania przygotowawczego będącego w toku kierownik jednostki wyższego stopnia obejmuje sprawę nadzorem służbowym.

¹¹⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2012 r. poz. 769 i 1193, z 2013 r. poz. 1245 i 1247 oraz z 2014 r. poz. 538.

DZIAŁ X

Sposób realizacji zadań związanych z udziałem prokuratora w sprawach cywilnych, rodzinnych, opiekuńczych oraz ze stosunku pracy i z zakresu ubezpieczeń społecznych

§ 191. 1. Sprawy cywilne należą do zakresu działania jednostki, na której obszarze właściwości mieści się siedziba sądu właściwego do rozpoznania sprawy cywilnej.

2. Prokurator rejonowy może podjąć czynności przed sądem okręgowym jako sądem pierwszej instancji, jeżeli uzasadniają to wyniki postępowania prowadzonego w podległej mu jednostce.

3. Przepisu ust. 2 nie stosuje się, gdy względy organizacyjne lub zawilość sprawy cywilnej przemawiają za podjęciem czynności przez prokuratora okręgowego. W takim przypadku akta sprawy lub inne materiały przekazuje się prokuratorowi okręgowemu z odpowiednim wnioskiem.

4. Jeżeli zachodzi potrzeba podjęcia czynności w postępowaniu odwoławczym w sprawie, w której w postępowaniu przed sądem okręgowym jako sądem pierwszej instancji brał udział prokurator rejonowy lub prokurator okręgowy, stosuje się odpowiednio przepisy ust. 2 i 3.

§ 192. Przed wytoczeniem powództwa na rzecz oznaczonej osoby fizycznej, osoby prawnej lub jednostki organizacyjnej niebędącej osobą prawną, a także przed złożeniem żądania zabezpieczenia powództwa lub wniosku o wszczęcie postępowania egzekucyjnego prokurator kontaktuje się z tą osobą lub jednostką, pouczając ją o przysługujących jej prawach.

§ 193. 1. Powództwo na rzecz Skarbu Państwa, na podstawie art. 412 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny (Dz. U. z 2014 r. poz. 121 i 827), o orzeczenie przepadku świadczenia lub jego wartości prokurator może wytoczyć w każdej sprawie, w której uzasadniają to dowody zebrane w postępowaniu karnym lub w postępowaniu o przestępstwo skarbowe, gdy nie został prawomocnie orzeczony w tym postępowaniu środek karny przepadku przedmiotu tego świadczenia lub jego równowartości albo ściągnięcia równowartości pieniężnej przepadku przedmiotu lub korzyści majątkowej i nie działa organ uprawniony do podejmowania czynności procesowych za Skarb Państwa.

2. W wyjątkowych przypadkach prokurator może inicjować wytoczenie powództwa, o którym mowa w ust. 1, przez organ uprawniony do podejmowania czynności procesowych za Skarb Państwa.

§ 194. 1. W sprawach, w których postępowanie toczy się z inicjatywy prokuratora oraz w których zgłosił on udział w postępowaniu, prokurator uczestniczy w rozprawie. Wyznaczenie innego prokuratora jest dopuszczalne wyłącznie w uzasadnionych przypadkach; wyznacza się wówczas prokuratora dobrze zaznajomionego ze sprawą.

2. Za zgodą prokuratora bezpośrednio przełożonego prokurator może nie uczestniczyć w rozprawie przed sądem drugiej instancji, jeżeli udział ten byłby niecelowy.

3. Do udziału w rozprawie (posiedzeniu) wyznacza się prokuratora, który w danej sprawie zainicjował postępowanie lub który zgłosił udział w postępowaniu.

4. W sprawach skomplikowanych, a także w przypadku, gdy postępowanie prowadził zespół prokuratorów, w celu zapewnienia prawidłowego toku postępowania przed sądem do udziału w rozprawie można wyznaczyć więcej niż jednego prokuratora.

§ 195. O niezgłoszeniu udziału w sprawie, w której sąd zawiadomił prokuratora na podstawie art. 59 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2014 r. poz. 101, z późn. zm.¹²⁾) oraz o odstąpieniu od udziału w sprawie prokurator niezwłocznie zawiadamia sąd.

§ 196. 1. Skargę kasacyjną oraz skargę o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia wnosi do Sądu Najwyższego odpowiednio prokurator okręgowy albo prokurator apelacyjny, przedstawiając niezwłocznie akta sprawy lub inne materiały Prokuraturze Generalnej.

2. W razie stwierdzenia, że do wniesienia skargi jest uprawniony wyłącznie Prokurator Generalny, akta sprawy lub inne materiały przedstawia się niezwłocznie Prokuratorowi Generalnemu z odpowiednim wnioskiem.

3. Przepis ust. 2 stosuje się odpowiednio w razie potrzeby wystąpienia Prokuratora Generalnego do Sądu Najwyższego z wnioskiem o unieważnienie prawomocnego orzeczenia na podstawie art. 64 ustawy z dnia 23 listopada 2002 r. o Sądzie Najwyższym (Dz. U. z 2013 r. poz. 499, z późn. zm.¹³⁾).

¹²⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2014 r. poz. 293, 379, 435, 567, 616, 945, 1091 i 1161.

¹³⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2014 r. poz. 504, 1031 i 1081.

DZIAŁ XI

Udział prokuratora w postępowaniu administracyjnym i w postępowaniu przed sądami administracyjnymi

§ 197. Sprzeciw i skargę do wojewódzkiego sądu administracyjnego w sprawach, o których mowa w § 199 ust. 2, oraz skargę kasacyjną do Naczelnego Sądu Administracyjnego wnosi odpowiednio prokurator okręgowy albo prokurator apelacyjny. W takim przypadku stosuje się odpowiednio przepis § 199 ust. 1.

§ 198. 1. Akta sprawy lub inne materiały przedstawia się Prokuratorowi Generalnemu z odpowiednim wnioskiem, gdy zachodzi potrzeba:

- 1) wniesienia przez Prokuratora Generalnego sprzeciwu od decyzji administracyjnej wydanej przez ministra;
- 2) wystąpienia Prokuratora Generalnego do Prezesa Rady Ministrów o uchylenie aktów prawa miejscowego wydanych przez wojewodę lub organy niezespółonej administracji rządowej;
- 3) wystąpienia Prokuratora Generalnego do Naczelnego Sądu Administracyjnego z wnioskiem o podjęcie uchwały mającej na celu wyjaśnienie przepisów prawnych, których stosowanie wywołało rozbieżności w orzecznictwie sądów administracyjnych;
- 4) zwrócenia się Prokuratora Generalnego do Prezesa Naczelnego Sądu Administracyjnego o wystąpienie do Naczelnego Sądu Administracyjnego z wnioskiem o unieważnienie prawomocnego orzeczenia sądu administracyjnego na podstawie art. 172 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz. U. z 2012 r. poz. 270, z późn. zm.¹⁴⁾).

2. Sprzeciw do ministra jako organu wyższego stopnia w stosunku do organu, który wydał zaskarżoną sprzeciwem decyzję, oraz skargę do wojewódzkiego sądu administracyjnego na decyzję ministra kieruje się za pośrednictwem Prokuratury Generalnej.

3. Kopię skargi kasacyjnej od orzeczenia wojewódzkiego sądu administracyjnego w sprawie ze skargi na decyzję ministra przedstawia się niezwłocznie Prokuraturze Generalnej.

§ 199. 1. Prokurator apelacyjny lub prokurator okręgowy w mieście stanowiącym siedzibę wojewódzkiego sądu administracyjnego zapewnia udział prokuratora w posiedzeniach tego sądu w sprawach, w których prokurator zainicjował postępowanie administracyjne lub brał w nim udział albo wniósł skargę do wojewódzkiego sądu administracyjnego lub zgłosił udział w postępowaniu przed tym sądem.

2. Po wniesieniu skargi do wojewódzkiego sądu administracyjnego lub zgłoszeniu udziału w postępowaniu przed tym sądem akta podręczne sprawy lub inne materiały niezwłocznie przekazuje się prokuratorowi apelacyjnemu lub prokuratorowi okręgowemu właściwemu do zapewnienia udziału prokuratora w posiedzeniu sądu, chyba że prokurator, który wniósł skargę, zamierza sam wziąć udział w tym posiedzeniu.

§ 200. 1. W sprawach, w których prokurator brał udział w postępowaniu przed wojewódzkim sądem administracyjnym lub wniósł skargę kasacyjną albo uznał za potrzebny swój udział w posiedzeniu Naczelnego Sądu Administracyjnego, udział prokuratora w posiedzeniu tego sądu zapewnia prokurator apelacyjny w mieście stanowiącym siedzibę wojewódzkiego sądu administracyjnego, który wydał zaskarżone orzeczenie.

2. W uzasadnionych przypadkach prokurator apelacyjny może zwrócić się do Prokuratora Apelacyjnego w Warszawie o zapewnienie udziału prokuratora w posiedzeniu Naczelnego Sądu Administracyjnego w sprawie indywidualnej.

3. Prokuratura Generalna zapewnia udział prokuratora w posiedzeniu Naczelnego Sądu Administracyjnego w składzie siedmiu sędziów, a także w sprawie, w której skargę kasacyjną wniósł prokurator wykonujący czynności służbowe w tej prokuraturze lub strona, jeżeli w postępowaniu przed wojewódzkim sądem administracyjnym brał udział ten prokurator.

4. Prokurator apelacyjny może wystąpić do Prokuratury Generalnej z wnioskiem o udział w posiedzeniu Naczelnego Sądu Administracyjnego w sprawie indywidualnej prokuratora wykonującego czynności służbowe w tej prokuraturze, jeżeli sprawa jest szczególnie zawiła.

¹⁴⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2012 r. poz. 1101 i 1529 oraz z 2014 r. poz. 183 i 543.

DZIAŁ XII

Tryb działań podejmowanych przez prokuratora w celu zapobieżenia naruszeniom prawa

§ 201. W ramach współdziałania w zapobieganiu przestępczości i innym naruszeniom prawa z organami państwowymi, państwowymi jednostkami organizacyjnymi, organami samorządu terytorialnego i organizacjami społecznymi, prokurator:

- 1) w uzasadnionych przypadkach, z własnej inicjatywy składa organom jednostek samorządu terytorialnego informacje o stanie zagrożenia przestępczością i istnieniu warunków do naruszeń prawa, a w razie potrzeby przedstawia wnioski o wydanie przepisów porządkowych na podstawie art. 40 ust. 3 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2013 r. poz. 594, z późn. zm.¹⁵⁾) oraz art. 41 ust. 1 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2013 r. poz. 595, z późn. zm.¹⁶⁾);
- 2) uczestniczy w pracach komisji bezpieczeństwa i porządku na podstawie art. 38a ust. 6 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym;
- 3) kieruje z własnej inicjatywy do organów władzy publicznej i organizacji społecznych informacje o stanie zagrożenia przestępczością i innymi naruszeniami prawa wraz z odpowiednimi wnioskami;
- 4) podejmuje inne działania zmierzające do tworzenia prawnych i organizacyjnych warunków przeciwdziałania naruszeniom prawa.

DZIAŁ XIII

Skargi i wnioski

§ 202. Skargę na czynności lub zachowanie prokuratora rozpatruje jego bezpośredni przełożony, a skargę na pracownika prokuratury – jego przełożony.

§ 203. Prokurator kierujący jednostką rozpatruje skargi lub wnioski dotyczące urzędników i innych pracowników.

§ 204. Skargę lub wniosek, w zakresie, w jakim zawiera żądanie pociągnięcia prokuratora do odpowiedzialności dyscyplinarnej, prokurator kierujący jednostką przekazuje właściwemu rzecznikowi dyscyplinarnemu. O sposobie rozpatrzenia skargi rzecznik dyscyplinarny zawiadamia skarżącego oraz prokuratora, który przekazał mu skargę lub wniosek.

§ 205. Jeżeli skarga lub wniosek dotyczy czynności prokuratora podlegającej zaskarżeniu, prokurator kierujący jednostką niezwłocznie przekazuje skargę lub wniosek do akt postępowania, którego dotyczy, zawiadamiając o tym wnoszącego.

DZIAŁ XIV

Przepisy końcowe

§ 206. Postępowania karne wszczęte przed dniem 1 stycznia 2015 r. są prowadzone w jednostkach, w których zostały wszczęte na podstawie przepisów dotychczasowych, chyba że prokurator kierujący jednostką wyższego stopnia przekaze je do jednostki wykonującej zadania zgodnie z przepisami § 8–10 niniejszego rozporządzenia.

§ 207. Traci moc rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 24 marca 2010 r. – Regulamin wewnętrznego urzędowania powszechnych jednostek organizacyjnych prokuratury (Dz. U. z 2014 r. poz. 144).

§ 208. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2015 r.

Minister Sprawiedliwości: *M. Biernacki*

¹⁵⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2013 r. poz. 645 i 1318 oraz z 2014 r. poz. 379 i 1072.

¹⁶⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2013 r. poz. 645 oraz z 2014 r. poz. 379 i 1072.